Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ROK XVII. | ŁÓDŹ, PIĄTEK, 24-go LUTEGO 1939 ROKU. | CENA NUMERU 15 GROSZY | № 55

Walka z Żydami na terenie sejmu

Skarga posła Schwarzbarta na degradowanie moralne i prawne ludności żydowskiej.—Poseł Szczepański żąda przetłumaczenia... Talmudu

Dyskusja nad budżetem ministerstwa sprawiedliwości

Warszawa, 23 lutego.

Na dzisiejszym posiedzeniu sejm rozpatrywał budżet ministerstwa sprawiedliwości. Sprawozdawca poseł Szczepański omówił działalność ministerstwa, po czym rozpoczęła się dyskusja.

W dyskusji pos. Dering (OZN) po ogólnych abstrakcyjnych rozważaniach na temat prawa konstytucyjnego, przeszedł do żądania spolszczenia stanu adwokackiego i zawodów prawniczych. Zdaniem mówcy istnieje tu pomyślny już objaw, jakim jest wejście do Warszawskiej Izby Adwokackiej 33 młodych adwokatów wyłącznie Polaków oraz takiej samej liczby nowych adwokatów na całym obszarze Rzplitej.

Pos. Bartuś (OZN) porusza zagadnienie niezależności sędziowskiej, stwierdzając, iż istniejące przepisy dyscyplinarne dają możność pociągnięcia do odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziego. Sędzia pod groźbą takich przepisów może poddawać się różnym naciskom administracji sądowej i ogólnej i liczyć się z osobami, których sprawy ma sądzić.

Mówca z kolei porusza sprawę uposażenia, domagając się podwyższenia uposażenia sędziowskiego.

Sprawa wampira łódzkiego Grüninga

Pos. **Cieplak** porusza lokalną sprawę łódzką. Mówiąc o urlopach więziennych przypomina, że przed kilku dniami stawał przed sądem w Łodzi **znany** wampir **Grüning, który zeznał, że w roku 1934 dostał 2-miesięczny urlop z więzienia, który wykorzystał w ten sposób, że w okresie tym zamordował chłopca i dziewczynkę.**

Z ostrym atakiem na więziennictwo wystąpił **pos. Nawrocki** (Ukrainiec).

Domaga się on stworzenia specjalnych więzień dla więźniów politycznych, gdyż są to przeważnie młodociani, kierujący się pobudkami ideowymi. Umieszcza się ich w więzieniach ogólnych, gdzie są narażeni na wpływy destrukcyjne więźniów pospolitych. — Wśród więźniów politycznych znaczny odsetek stanowią więźniowie ukraińscy. W więzieniach stosuje się do nich te same metody, jak do zwykłych przestępców. Również w śledztwie stosowane są niedopuszczalne metody. Aresztuje się całe grupy młodzieży, a dochodzenia trwają kilka lub nawet kilkanaście miesięcy, aby raptem sprawa została umorzona z braku cech przestępstwa.

Mówca występuje przeciwko wyeliminowaniu czynnika obrończego w śledztwie i skarży się ponadto, że obraża się często ich godność osobistą i ich rodziców za to tylko, że używają języka ukraińskiego.

Postulaty Żydów

Postulaty ludności żydowskiej przedstawił pos. Schwarzbart (Koło żydowskie).

Mówca przypomniał, iż minister sprawiedliwości w komisji budżetowej wygłosił szczytną zasadę, że każdy akt prawodawczy jest wyrazem świadomej troski rządu o zwycięstwo zasady konstytucji. Często powtarza się tu pierwsze zdanie konstytucji, że „Państwo Pol**skie jest wspólnym dobrem wszystkich obywateli**".

— Jak wyglądają te piękne słowa skonfrontowane z życiem praktycznym? — zapytuje mówca. — Nie chcę mówić o szczegółach. Nie chcę przesadzać wagi szczegółów w życiu społecznym. Ostatecznie są krzywdy, które trzeba znosić.

Chodzi mi o zasadnicze tendencje ministerstwo sprawiedliwości odnośnie ludności żydowskiej. Chodzi o systematyczne deprawowanie przez **degradowanie moralne i prawne ludności żydowskiej w opinii publicznej.**

-- Mam tu kalendarz „Samoobrony narodu" za rok 1939. (Z ław poselskich odzywa się głos: Minister nie ma czasu czytać kalendarza).

— Nie mam o to pretensji, że nie czyta, ale ostatecznie minister jest odpowiedzialny za wszystko, co się na drabinie hierachicznej jego resortu dzieje. Do organów podwładnych p. ministra ten kalendarz doszedł, bo mam tu nakład drugi po konfiskacie.

Trucizna, która wsączana jest w społeczeństwo

Niechby p. minister kazał podwładnym swoim organom skontrolować ryciny w tym kalendarzu, t. j. trucizna, którą się wsącza w społeczeństwo. Mam tu ulotki wydane legalnie. **Proszę się wczuć w życie psychiczne ludności żydowskiej, którą się lży w najohydniejszy sposób. Wiem, że niektórym panom wydaje się to śmieszne, ale sądzę, że przyjdzie czas pewnej refleksji i dla panów.**

Z kolei mówca przechodzi do spraw ogólnych, chcąc przez to dać wyraz temu, że posłowie żydowscy nie przychodzą do sejmu tylko po to, ażeby bronić ludności żydowskiej, gdyż **mają prawo i obowiązek zabierać także głos w sprawach ogólnych.**

Mówca krytykuje sposób usprawnienia sądownictwa i uważa, że zmniejszenie ilości kasacyj i apelacyj nie jest korzystne ze stanowiska społecznego. — **Droga instancyj jest kardynalnym prawem obywatela. Usprawnienie nie powinno polegać na tym, że się na sądy grodzkie wtłacza nadmiar spraw. Jest to zbyt wielki ciężar odpowiedzialności, włożony na młode siły.**

Na zakończenie mówca poruszył zagadnienie uposażenia sędziów i prokuratorów.

W dzisiejszej dyskusji nie brakło również tradycyjnego już codziennego antyżydowskiego przemówienia pos. Józ-
KIE—SKI 23 lutego
wiaka.

Pikietowan'e sklepów

Dziś pos. Jóźwiak domagał się wprowadzenia jednolitego orzecznictwa w sprawach **o pikietowanie sklepów żydowskich.**

Następnie zabrał głos sprawozdawca **pos. Szczepański,** który wyjaśniał sprawy, poruszone w dyskusji. W związku z kwestiami, wysuniętymi przez posłów żydowskich, referent oświadczył:

— Ile razy posłowie żydowscy będą nam przypominali art. 1 Konstytucji, głoszący, że Państwo Polskie jest wspólnym dobrem wszystkich obywateli, tyle razy my im będziemy przypominali art. 7 Konstytucji, który powiada: „Wartością wysiłku i zasług obywatela na rzecz dobra powszechnego mierzone będą jego uprawnienia do wpływania na sprawy publiczne" i będziemy podkreślali konieczność praktycznego wykonywania tego artykułu przez społeczeństwo żydowskie. (Oklaski).

Poseł Szczepański chce czytać... Talmud

To jest ustawa konstytucyjna, napisana w języku polskim i obowiązująca wszystkich obywateli. Ale istnieją jeszcze pewne specjalne prawa, nieznane społeczeństwu polskiemu, jako gospodarzowi kraju. Tym prawem narodowym żydowskim jest **Talmud, dotychczas nie udostępniony przez Żydów społeczeństwu polskiemu.** Najlepszym sposobem, by społeczeństwo żydowskie mogło się pozbyć zarzutów co do treści i charakteru Talmudu ze strony polskiej, byłoby wydanie tego prawa narodowego żydowskiego w języku polskim.

Jeżeli społeczeństwo żydowskie tego nie uczyni, to sądzę, że będę wyrazicielem przekonań Wysokiej Izby, jeśli zaapeluję do pana ministra, aby zechciał z funduszów, przeznaczonych na uporządkowanie praw Rzeczypospolitej, poświęcić pewną kwotę na koszty wydania w języku polskim Talmudu żydowskiego, jako prawa narodowego, z którego dowiemy się wreszcie, jakimi to normami i zasadami etycznymi kieruje się naród żydowski wobec narodu polskiego.

Min. Ciano przybywa jutro do Warszawy

Program pobytu przewiduje audiencje u Pana Prezydenta Rzplitej i Marszałka Smigłego-Rydza

Warszawa, 23 lutego.

(Pat) — W dniu 25 b. m. przybywa do Warszawy minister spraw zagranicznych Italii hr. Galeazzo Ciano z małżonką.

Ministrowi hr. Ciano w podróży do Polski towarzyszą: ambasador Gino Butti — dyrektor departamentu politycznego, hr. Leonardo Vitetti — minister pełnomocny, dyrektor departamentu ogólnego, hr. Vittorio Emanuelo Bonarelli di Castelbompiano — minister pełnomocny szef protokółu, komandor Umberto Natali — szef sekretariatu osobistego ministra spraw zagranicznych, komandor Alberto Nonis — radca legacyjny, zastępca szefa biura prasowego, markiz Blasco Lanza d'Ajeta, książę de Trabia sekretarz gabinetu ministra spraw zagranicznych, p. Franco Bellia — sekretarz gabinetu ministra spraw zagranicznych.

Program kilkudniowego pobytu ministra spraw zagranicznych Italii hr. Ciano przewiduje audjencję u Pana Prezydenta R. P., wizyty: u Pana Marszałka Polski Edwarda Śmigłego-Rydza, u p. premiera gen. Sławoj-Składkowskiego, u p. min. spraw zagranicznych J. Becka.

W czasie swego pobytu w Polsce minister hr. Ciano obecny będzie na odsłonięciu pomnika płk. Nullo, zwiedzi instytut włoski, złoży wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza oraz na grobie poległych żołnierzy włoskich w Młocinach oraz weźmie udział w polowaniu w Białowieży.

Poza tym program przewiduje szereg oficjalnych przyjęć, a mianowicie: śniadanie, wydane przez Pana Prezydenta R. P. na Zamku Królewskim, obiad i raut u p. ministra spraw zagr., obiad i raut w ambasadzie włoskiej oraz śniadanie w kasynie pułku lotniczego.

Po polowaniu w Białowieży minister hr. Ciano uda się do Krakowa, gdzie złoży wieniec w krypcie pod wieżą Srebrnych Dzwonów na sarkofagu Marszałka Piłsudskiego.

W czasie pobytu w Krakowie, minister hr. Ciano z małżonką podejmowani będą przez ministra spraw zagr. J. Becka śniadaniem na Zamku Wawelskim.

Rzym, 23 lutego.

(PAT) Dziś o godz. 23.40 pociągiem specjalnym wyjechał do Warszawy minister spraw zagranicznych hr. Ciano. Ministrowi towarzyszą dwai wyżsi urzędnicy polityczni ministerstwa spraw zagranicznych.

358 milionów dolarów na zbrojenia powietrzne

przeznaczyły Stany Zjednoczone

Waszyngton, 23 lutego.

(PAT) Komisja wojskowa senatu uchwaliła jednogłośnie program zbrojeń powietrznych, przeznaczając na ten cel 358 miln. dolarów.

Uchwalony w komisji program przyjęty już został przez Izbę Reprezentantów, w komisji senackiej jednak ogólna liczba przewidzianych w programie samolotów została podwyższona o 500 szt. do liczby 6 tys., które posiadać ma armia powietrzna U.S.A.

Ostrzeżenie Halifaxa dla państw totalnych

Anglia jest dość silna, aby odeprzeć każdy atak. — Żądania Włoch pod adresem Francji nie są dla Anglii obojętne

Scisłe współdziałanie anglo-francuskie

Londyn, 23 lutego.

(Pat) — W Izbie Lordów odbyła się dzisiaj debata, podczas której poruszono zagadnienie stosunków angielsko-francuskich, przy czym minister spraw zagranicznych lord Halifax złożył w imieniu rządu doniosłą deklarację.

Debatę rozpoczął lord Addison z Labour Party, który oświadczył, iż byłoby pożądanym, aby minister spraw zagranicznych udzielił bardziej szczegółowej interpretacji oświadczenia Chamberlaina **co do stosunków angielsko-francuskich, które było powitane z zadowoleniem przez wszystkie stronnictwa.** — Wystąpienie Addisona poparł lord Crewe. —

Lord Halifax, zabierając głos w imieniu rządu, m. in. oświadczył, iż błędem byłoby przypuszczenie, że premier wygłaszając swą deklarację o solidarności z Francją, miał w myśli jakiekolwiek zastrzeżenia. Deklaracja ta była jasna i niedwuznaczna. O ile mi wolno — powiedział Halifax — w celu wytłumaczenia sensu tego oświadczenia użyć prostej przenośni, mógłbym powiedzieć, iż **przypominało ono te znaki ostrzegawcze które widzimy na drogach w pobliżu wielu niebezpiecznych miejsc: „Stój — magistrala przed tobą". Celem tej deklaracji było udzielenie takiego właśnie ostrzeżenia — powiedział Halifax.**

Pomiędzy W. Brytanią a Francją nie ma żadnych różnic i nie jest potrzebne jakiekolwiek ustne potwierdzenie solidarności obu krajów. Wkrótce będziemy mieli możność podkreślić tę solidarność, powiedział Halifax — gdy witać będziemy prezydenta republiki francuskiej. — Jedynie wskutek nieodpowiadającego rzeczywistości przedstawienia stosunków francusko-angielskich w pewnych kołach, W. Brytania była zmuszona do wyrażenia w bardziej stanowczej i niedwuznacznej formie tego, co oddawna uznane jest za prawdę i przyjęte przez oba narody. **Ścisły związek W. Brytanii z Francją, podyktowany jest nie tylko przez sytuację geograficzną, ale również wynika z identycznych interesów i całkowitego wzajemnego zrozumienia się.**

Co się tyczy różnic, istniejących między Włochami a Francją, to pod pewnym względem nie dotyczą one bezpośrednio W. Brytanii, ale z drgiej strony właśnie ze względu na stosunki, łączące ją z Francją,

NIE SĄ DLA W.BRYTANII OBOJĘTNE

Jesteśmy radzi — mówił dalej Halifax — iż poprawiły się nasze stosunki z Włochami i pragniemy by były one oparte na jak największej serdeczności. Podkreślić jednak muszę — dodał Halifax— **że ani rząd francuski, ani też włoski nie dały do poznania, że pragną aby strona trzecia podjęła mediację i przeto niczego podobnego nie należy oczekiwać, dopóki obie strony mediacji tej nie zapragną.** Dotychczas rząd włoski formalnie nie wskazał jakiego rodzaju różnice istnieją między nim a Francją.

Istnieją zagranicą również pewne osoby, które interpretują brytyjską wolę utrzymania pokoju jako dowód słabości, tchórzostwa, lub braku stanowczości.— Pragnę oświadczyć — powiedział Halifax — że pogląd ten jest nieuzasadniony.

Kończąc to przemówienie, Halifax powiedział, iż zdaniem jego zasoby W. Brytanii są nadal olbrzymie, a duch narodu brytyjskiego pod żadnym względem nie uległ zmianie. Nie pragniemy — mówił minister — próby sił, ponieważ uważam, że wojny mogą tylko powiększyć chaos, a z drugiej strony nie ma zagadnień, które przy dobrej woli nie mogłyby być rozwiązane za pomocą szczerej dyskusji. Rząd brytyjski pragnie, by tego rodzaju postępowanie było zastosowane wobec obecnych zagadnień. **Z drugiej jednak strony, nikt kto zna brytyjski sposób myślenia, nie będzie wątpił w to, że gdyby kiedykolwiek W. Brytanii została narzucona inna konieczność, naród brytyjski okazałby się niemniej niż dotychczas przywiązany do swych swobód.**

Polska benzyna sztuczna

Sensacyjny wynalazek prof. Klinga. — „Algaz" będzie tańszy od benzyny

Warszawa, 23 lutego.

Sensacyjny wynalazek został dokonany ostatnio przez znakomitego polskiego uczonego profesora Politechniki stołecznej, Kazimierza Klinga, dyrektora Chemicznego Instytutu Badawczego i jednego z najbliższych współpracowników P. Prezydenta R. P., prof. Mościckiego.

Prof. Kling po wielu latach prac badawczych

WYNALAZŁ PALIWO ZASTĘPCZE NIE ZAWIERAJĄCE ZUPEŁNIE BENZYNY.

Wówczas, kiedy w innych krajach zagadnienie tak zw. sztucznej benzyny wysunęło się na czołowe miejsce, polskiemu uczonemu udało się zagadnienie to rozwiązać w sposób najdoskonalszy. Mieszanka wynaleziona przez prof. Klinga, nazwana przez niego „algazem" nie tylko zastępuje benzynę, ale w porównaniu z nią posiada jeszcze inne duże zalety zarówno techniczne jak i gospodarcze.

Mieszanka zastępcza powstałe wskutek dodania do zwykłego spirytusu pod ciśnieniem 3—3,5 atmosfer protanu, względnie mieszanki protanu i botanu, gazów palnych wysokowartościowych, zawartych w gazie ziemnym, którego duże ilości, jak wiadomo, posiadamy w Małopolsce.

Już pierwsze próby kalkulacyjne wykazały, że cena nowej mieszanki będzie niższa od obecnej ceny benzyny. Ponieważ mieszanka ta zawiera 90 proc. spirytusu zwykłego, więc też cena jej przede wszystkim jest zależna od ceny spirytusu.

Fabrykacja „algazu" jest niesłychanie prosta i nie wymaga specjalnie kosztownych urządzeń.

Tak samo wykorzystanie „algazu", jako paliwa samochodowego, nie wymaga kosztownych przeróbek w motorze.

Wszystkie prace konstrukcyjne są na ukończeniu i już w krótkim czasie ruszą

POLSKIE SAMOCHODY NA NOWYM PALIWIE.

Hitlerowcy konfiskują Żydom

klejnoty oraz przedmioty ze złota i srebra

Berlin, 23 lutego.

(PAT) Dziennik urzędowy Rzeszy zamieszcza zarządzenie, na zasadzie którego wszyscy Żydzi, obywatele niemieccy, oraz Żydzi, pozbawieni obywatelstwa, obowiązani są w ciągu dwuch tygodni złożyć za odszkodowaniem w odpowiednich urzędach wszystkie przedmioty ze złota, srebra i platyny, oraz klejnoty i perły. Zarządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Umowa turystyczna z Litwą

Ulgowe paszporty na wyjazd

Warszawa, 23 lutego.

Dowiadujemy się, iż podpisany w ub. tygodniu układ polsko - litewski o wzajemnym ruchu turystycznym przewiduje specjalne ułatwienia przy uzyskiwaniu paszportów na wyjazd z Polski do Litwy i z Litwy do Polski.

Całkowicie wyeliminowano obrót dewizowy dla przejazdów turystycznych, wprowadzając obrót czekowy. — Osoby wyjeżdżające z Polski do Litwy będą mogły mieć tylko 30.— zł. w bilonie oraz czeki, opiewające na lity wedle skali minimalnie 15.— zł. na jeden dzień, pobytu na Litwie.

Umowa turystyczna z Litwą umożliwić ma turystom polskim wyjazd letni na litewskie plaże bałtyckie, szczególnie do Połągi.

Nieście pomoc najbiedniejszym

Zdarzenia i ludzie

B.B.C. i prasa angielska

Wojna czy pokój? — Konflikt interesów na tle informacyjnym

Pomiędzy radiem angielskim, a częścią angielskiej prasy toczy się w ostatnich dniach bardzo ciekawa dyskusja:

— British Broadcast Company (B.B.C.) zbytnio alarmuje opinię publiczną — woła prasa. — Wiadomości, wysyłane w świat przez radio angielskie, są tego rodzaju, że człowiek, który nasłucha się ich przed pójściem spać, nie wie, czy pójdzie jutro spokojnie do pracy, czy też będzie zmobilizowany i zostanie wysłany na front. Trzeba z tym skończyć i poddać radio ścisłej kontroli!...

A radio jakoś nie bardzo obawia się tych pogróżek, choć trzeba przyznać, że jego służba informacyjna nosi charakter alarmistyczny...

Komu wierzyć, gdzie tkwi prawda, a gdzie przesada? Jaka jest prawdziwa sytuacja w Europie? To pytanie nie dotyczy tylko Anglii, jej B.B.C. i prasy, ale także całego świata. Trzeba się więc rozejrzeć w sytuacji...

Obronę spokojnego poglądu na świat podejmuje „Daily Telegraph" i pisze tak:

— Wiadomości, podawane przez B.B.C., są objektywnie prawdziwe, ale ich potraktowanie jest takie, **że zdradza brak** wyrobienia i fachowości informacyjnej. Przecież i my — cała prasa — otrzymuje takie same depesze, szczególnie z Niemiec i Włoch, ale dziennikarstwo angielskie posiada doskonałych ekspertów. Wiemy jak ocenić każdą wiadomość, jaką wagę przypisać enuncjacji takiego czy innego męża stanu, polityka, lub dziennikarza. Jeśli w jakimś kraju któryś żurnalista pośledniejszego gatunku napisze buńczuczny i wojowniczy artykuł, to jeszcze nie powód, aby z tego solowego występu wyciągać wnioski o polityce rządu owego kraju, albo też o opinii publicznej. Ot, po prostu słaba głowa i wybuchowy temperament! Tymczasem B.B.C. zestawia t. zw. przegląd prasy pod kątem widzenia sensacyjnych alarmów, do tego dodaje kilka plotek, i co wieczór Anglią wstrząsają komunikaty B.B.C., wieszczące wojnę już w najbliższej przyszłości.

Panowie uspokójcie się! Taka polityka prowadzi do osłabienia sił społecznych, do zahamowania produkcji, odbija się szkodliwie na psychice narodowej. Niebezpieczeństwo jest tym większe, iż w gazecie można cieniować wiadomości, **działając w ten sposób na czytelnika.** Czytelnik rozumie ,że wiadomości podanej na pierwszej stronicy pod dużym nagłówkiem przypisać należy większą wagę gatunkową, aniżeli małej notatce, zamieszczonej drobnym drukiem na dalszych stronicach. Radiokomunikat natomiast nie posiada możliwości stopniowania informacyjnego. Bezpośredniość głosowa działa o wiele silniej, aniżeli druk...

Wydawałoby się, że racja jest po stronie prasy. Ale trzeba przyjrzeć się i racjom, którymi legitymuje się B.B.C. Prasa angielska mimo swej niezależności od rządu i czynników obcych, uzależniona jest w poważnym stopniu od przemysłu. Magnaci prasowi zainteresowani są w różnych innych gałęziach wytwórczości narodowej. Banki odgrywają doniosłą rolę w życiu prasy. Od kilku lat ze strony banków i przemysłu oraz wielkiego handlu wywierany jest nacisk na prasę, aby bardzo powściągliwie traktowała sprawy pokoju i wojny, gdyż alarmy źle oddziaływują na życie gospodarcze. Poza tym gwałtują bezpośrednio inserenci:

— Jakżeż? — wołają fabrykanci mebli, gramofonów, radia, książek, piwa, naczyń kuchennych, gotowych domków, kremów, pudrów, mydła, perfum — alimentujemy was kosztownymi reklamami, a wy nam wypłaszacie klijentów? Jeśli ludzie liczyć się będą z szybką możliwością wybuchu nowej wojny, przestaną kupować. **Panowie administratorzy** wielkich dzienników! Płacimy wam miliony funtów rocznie i żądamy, abyście wpłynęli na panów redaktorów uspakajająco i łagodząco!

Tak się też dzieje. Prasa angielska pod wpływem przemysłu, wielkiego handlu i banków, owija rzeczy w bawełnę, o ile wogóle owinąć je można. B. B. C. pod wpływem rządu, a szczególnie ministerstwa obrony narodowej, pod wpływem Inteligence Service, a może i pod wpływem przemysłu zbrojeniowego obnaża sytuację, a może nawet w tym obnażaniu nieco przesadza.

I oto społeczeństwo angielskie znajduje się pomiędzy skrajnymi przeciwieństwami: przestaje wierzyć obu stronom, miotane jest przez przeciwieństwa nie do pogodzenia. W krajach totalnych sprawa ta przedstawia się bardzo prosto: minister propagandy gwizdnie, a prasa, radio i wszystko co żyje, wypełnia rozkaz. Społeczeństwo pręży się na baczność i udaje, że wierzy. Może wierzy naprawdę, jak wierzy się w każde kłamstwo, byle było wielkie, bezczelne i często powtarzane...

Jak skończy się spór prasy angielskiej z B.B.C.? Przypuszczalnie nie skończy się wcale. Tam, gdzie są konflikty interesów nie sposób mówić o słuszności argumentów.

Historia przejdzie do porządku dziennego nad drobnymi interesikami i pójdzie swoją drogą. Zdaje się, że tę drogę lepiej **jednak wskazuje radio.**

PRZECIWKO OPODATKOWANIU BAWEŁNY

Wypowiedział się minister przemysłu i handlu.—Jaka będzie polityka kotonizacyjna

Praktyczny „program narodowy" ministra Romana

Warszawa, 23 lutego.

Na wczorajszym posiedzeniu sejmu po przeprowadzeniu dyskusji, zabrał głos min. Roman, który udzielił szeregu odpowiedzi na postulaty posłów.

„Poseł Szczepański, jeśli wolno tak powiedzieć—oświadczył minister—ubolewał, że kapitał zagraniczny nadal przychodzi do nas. Nie, panie pośle, nie zgadzam się z tym. Sądzę, że należy raczej ubolewać, iż on nie przychodzi wcale do nas, lub w bardzo małym stopniu. Jeżeli bowiem postawiliśmy sobie, jako niesporny postulat intensywne i wszechstronne uprzemysłowienie kraju, to musimy sobie zdać sprawę, że przecież przy stosunkowo małym przyroście naszej kapitalizacji, zadania tego nie rozwiążemy szybko, posługując się tylko kapitałem krajowym.

Dlatego uważam, iż nie wolno zamykać drzwi polskiego gospodarstwa narodowego przed dopływami kapitałów zagranicznych, mogących być z pożytkiem wykorzystanymi dla rozbudowy gospodarczej kraju. Potępienie zaś w czambuł wszystkich kapitałów zagranicznych, może mieć tylko ten ujemny skutek, że wypłoszy i odstraszy zdrowe kapitały zagraniczne".

W odpowiedzi na zarzuty posła Mystkowskiego w sprawie zużycia surowców krajowych w przemyśle włókienniczym, minister Roman odpowiedział:

„Politykę kotonizacyjną należy tak prowadzić, aby zapewnić domieszkę do tych numerów przędzy, które technicznie na to pozwalają. Obecnie przewiduje się domieszka 3.500 ton kotoniny, ale w przyszłości cyfra ta będzie mogła ulec dalszemu powiększeniu. Konsumcja tkanin czysto lnianych zależy przede wszystkim od poziomu zamożności ludności. Nie mogę się zgodzić na wniosek, aby ten cel osiągnąć przez

SZTUCZNE PODRAŻANIE TKANIN BAWEŁNIANYCH.

A taki skutek miałoby, oczywiście, wprowadzenie 20 proc. cła na bawełnę".

Przechodzę do przemówienia p. posła Rockenheima, mówi dalej p. minister.—Poruszone kwestie przez p. posła zostały już omówione przez moich poprzedników i nie mam tu już wiele do dodania. Muszę jednak zanaczyć, że radzi pan poseł m. in. rozwiązanie karteli, zniweczenie etatyzmu w myśl słusznej idei walki z silnymi monopoloidami. Odradza pan natomiast stosowanie w myśl korzyści gospodarczych, polityki narodowej, tym czasem polityka narodowa, to nic innego, jak akcja przeciwko jednostronnemu monopolowi handlu w naszych miasteczkach (oklaski), których to charakter jest dobrze nam znany. Co mają robić nasi włościanie? **Może iść do chałupnictwa?** Do tych nakładców, którzy, jak to dotychczas ma miejsce w wielu wypadkach, stworzyli dla naszego chałupnictwa najbardziej zwyrodniałą formę bytowania w 20-tym wieku, której doprawdy należy się wstydzić. **Nie taję więc, że muszę się temu kategorycznie sprzeciwić i żądać odpowiedniego miejsca w samodzielnych warsztatach dla naszych wieśniaków i ich braci z miasta. (oklaski).**

W końcu minister Roman omówił sprawę Lisienic.

Otóż ministerstwo przemysłu i handlu przyjęło do wiadomości fakt sprzedaży drożdżowni Lisienice grupie fabrykantów dla słusznej pod każdym względem koncentracji przemysłu drożdżowniczego oraz dla przesunięcia kontyngentów produkcji w przemyśle drożdżowniczym, jednakże wobec postulatów przedstawicieli Lwowa, którzy wskazywali, że tam nie może być żadna inna produkcja uruchomiona, ministerstwo przemysłu i handlu ustaliło z organizacją „Zjednoczenie drożdżowe", iż fabryka drożdży Lisienice pracuje i pracować będzie. (Oklaski). **Min. przemysłu i handlu nawet przy starej ustawie kartelowej, posiada dostateczny wpływ na „Zjednoczenie", aby dopilnować tej sprawy i w tym stanie rzeczy nie ma żadnego nowego zagadnienia z powodu zmiany właścicieli Lisienic.**

— Przy tej sposobności jednak dodać muszę, na czym polega nieporozumienie. Polega ono na tym, że **ze sprawą tą związane są interesy polskiej polityki narodowej, która przez takie a nie inne posunięcia może uzyskiwać swoje cele również praktyczne.**

— Bo ja proszę Wysokiej Izby nie głoszę haseł gołosłownych, ale je wprowadzam w czyn, czy to się komu podoba, czy nie podoba. (Oklaski). I dlatego w dzisiejszym stanie rzeczy Lisienice znajdują się pod dyrekcją nie p. Goldberga, lecz p. Bohdanowicza ze Lwowa.

Przywieziemy bawełnę z Sowietów

za 26 milionów złotych, a futra za 14 milionów

Warszawa, 23 lutego.

Po całym szeregu nieoficjalnych i dość niedokładnych informacyj na temat szczegółów podpisanego ub. niedzieli w Moskwie polsko - sowieckiego układu handl. otrzymujemy obecnie informacje ze źródeł bezpośrednio poinformowanych, ściśle odpowiadające rzeczywistości.

Układ przewiduje, że w roku 1939 Polska i ZSRR. dokonają tranzakcji eksportowo - importowych na sumę 126 mil. zł., co stanowi ściśle 5% całych zagranicznych obrotów gospodarczych Polski, wedle stanu 1938 r.

Każdy z krajów wyeksportuje do drugiego i przywiezie z kraju kontrahenta towarów na sumę 65 mil. zł.

Trzeba przypomnieć, że w 1938 r. obroty handlowe polsko - sowieckie osiągnęły sumę 11 mil. zł.

Cały import z ZSRR. do Polski obejmie wyłącznie surowce. Naczelną pozycją jest import bawełny za 26 mil. zł. co stanowi 25% rocznego zapotrzebowania bawełny przez przemysł włókienniczy polski.

Następną pozycją będzie import rudy manganowej i szeregu innych rud niezbędnych dla przemysłu metalurgicznego.

Dalsza pozycja to import futer za 14 mil. zł., tytoniu za 6 mil. zł. itd.

W dziedzinie eksportu z Polski do ZSRR czołową pozycją będzie węgiel, a następnie jedwab sztuczny i tkaniny, wytwory przemysłu chemicznego, maszyny włókiennicze, niektóre typy obrabiarek itp.

Dla rozwoju polskiego handlu morskiego i Gdyni rzeczą niezmiernie ważną jest, iż całkowity import do Polski, bawełny sowieckiej oraz eksport węgla do ZSRR, odbywać się będzie drogą morską przez Gdynię.

Import produktów spożywczych sowieckich, jak kawior i ryby nie jest w traktacie obecnym przewidziany.

Całkowite rozliczenia z tytułu tranzakcji polsko - sowieckich odbywać się będą na terenie Polski, w Polskim Instytucie Rozrachunkowym.

Dyskusja radiowa w sejmie

Poseł Dobkowski szuka nearyjczyków w „Polskim Radio".—Opłaty pocztowe są zbyt wysokie

Warszawa, 23 lutego.

Dzisiaj Sejm dyskutował nad budżetami ministerstwa poczt i telegrafów oraz ministerstwa sprawiedliwości.

Z pocztą załatwił się Sejm w tempie przyśpieszonym.

Sprawozdawca pos. Sanojca w referacie nie szczędził komplementów pod adresem ministra poczt i telegrafów, chwaląc sprawną działalność poczty.

Jedyną ciemną plamą są zbyt wysokie opłaty za listy i kartki pocztowe oraz za przesyłki pieniężne.

— Te wysokie opłaty to pewnego rodzaju podatek pośredni — stwierdza referent. — Trzeba cały system podatkowy zrewidować.

Dużo mówiono na komisji o Polskim Radio — podkreśla referent. Koledzy mieli wiele słuszności. Nie mniej mam pewną pretensję do nich. W sprawie Philipsa minister poczty nie jest taki mocny, jak minister przemysłu i handlu. **Do ministra poczty możemy apelować, ale krzyczeć trzeba było wczoraj. Koledzy za mało krzyczeli (p. Delinger: A myśmy na niego czekali). Trzeba było ruszyć do ataku.**

Jakich programów chce poseł Dobkowski

W dyskusji zabrał głos pierwszy poseł Dobkowski (OZN). Mówca domaga się, aby wszelkie ewentualne nadwyżki Polskiego Radia przeznaczać na akcję radiofonizacji wsi.

Programy radiowe stanowią jedną z głównych przyczyn narzekań abonentów Przede wszystkim programy muszą być, zdaniem mówcy — mniej na koturnach, mniej wzniosłe, mniej patetyczne, mniej przemądrzałe. Wysłuchajmy kilku pogadanek, zbyt mało porusza się w radio nasze poczynania i osiągnięcia lat ostatnich, nasze zdobycze i wysiłki na morzu, nasze postępy w dziedzinie rozbudowy centralnego okręgu przemysłowego.

Sprawa audycyj muzycznych również pozostawia dużo do życzenia.

Żyjemy w epoce napięcia walk narodowościowych. Problem ten dotyczy również Polskiego Radia, koło którego krążą na ten temat rozmaite plotki. **Opinia publiczna podaje cały szereg nazwisk pochodzenia jakoby niearyjskiego.** Czy są to tylko plotki, czy też informacje te odpowiadają prawdzie — tego nie wiem.

Po przemówieniu posła Dobkowskiego, zabierało głos jeszcze kilku posłów, którzy domagali się poprawy bytu pracowników pocztowych.

Nie jest tak źle...

Jako ostatni przemawiał jeszcze referent pos. Sanojca.

Poseł Dobkowski nie jest zadowolony z pewnych dyskusyj w radio — mówił referent — naturalnie, czasem człowiek jest zły i to jest najgorsze, że radio gada, a człowiek nic powiedzieć nie może (wesołość). Do pana ministra nie można mieć pretensji o programy, bo radio jest przedsiębiorstwem i ma swoją radę specjalną. **Nie jest tak źle, żeby w radio byli sami Żydzi.** Telefunken, to znowu Niemcy, a Philips — Holender. Najlepiej byłoby, żebyśmy mieli własne aparaty. Jest też rozpisany konkurs i za dwa lata zakłady tele-techniczne mają przystąpić do fabrykacji aparatów radiowych Ale dlaczego nie znajdzie się na to prywatny kapitał? Tyle się mówi przeciw etatyzmowi, a nikt nie produkuje tej taniej polskiej lampy. Jeżeli wymagamy tego od rządu, to musi być hierarchia potrzeb.

Odpowiedź min. Kalińskiego

W odpowiedzi na zarzuty posłów, minister poczt Kaliński oświadczył, iż czyni wysiłki, aby poprawić byt pocztowców. — Sprawa radioodbiornika popularnego jest bardzo skomplikowana i nie może być rozwiązana w krótkim czasie.

P. pos. Dobkowski — oświadczył p. minister — był łaskaw sugerować Polskiemu Radiu, jakoby bogatemu, konieczność finansowania radiofonizacji kraju. Jeżeli dobrze zrozumiałem, p. pos. **Dobkowski sugeruje skarbowi państwa możnaby powiedzieć—akcję rozdawnictwa radioaparatów osobom prywatnym. Jeżeli tak zrozumiałem intencje p. posła, to muszę powiedzieć, że ani skarb państwa, ani Polskie Radio na tego rodzaju akcję środków nie posiadają.**

Narada na Zamku

w obecności Marszałka Smigłego-Rydza

Warszawa, 23 lutego.

(Pat) — Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu dzisiejszym w obecności p. Marszałka Śmigłego-Rydza p. prezesa rady ministrów gen. Sławoja-Składkowskiego, p. wicepremiera inż. Eug. Kwiatkowskiego i p. ministra spraw wojskowych, gen. Tad. Kasprzyckiego.

Min. Szumlakowski posłem w Burgos

Warszawa, 23 lutego.

(PAT) Narodowy rzad Hiszpanii udzielił p. Marianowi Szumlakowskiemu dotychczasowemu agentowi dyplomatycznemu w Burgos, agrement w charakterze posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego R. P. w Hiszpanii.

Przysięga w armii sowieckiej

Moskwa, 23 lutego.

(PAT) W dniu dzisiejszym armia czerwona, straż graniczna, wojska komisariatu ludowego spraw wewnętrznych oraz marynarka wojenna złożyły przysięgę według roty, ustalonej w rozporządzeniu prezydium rady najwyższej Z.S.R.R.

Żołnierze, dowódcy i komisarze jednostek i formacyj armii czerwonej złożyli przysięgę na wierność ojczyźnie i podpisali rotę przysięgi. Wraz z całą armią przysięgę złożyli marszałkowie Woroszyłow i Budiennyj, komisarze armii Machlis i Szczadenko, szef sztabu gen. Szaposzkin i inni.

PIERWSZE ROZMOWY ŻYDÓW z ARABAMI

odbyły się wczoraj.—Narada miała charakter nieobowiązujący. — Rząd wkrótce przedłoży Żydom swe wnioski

Londyn, 23 lutego.

Zgodnie z zapowiedzią odbyło się dziś w sali portretowej pałacu św. Jakuba, pierwsze spotkanie delegatów żydowskich z arabskimi w obecności przedstawicieli rządu angielskiego.

Przewodniczył min. Macdonald w obecności lorda Halifaxa i podsekretarza stanu Butlera oraz licznych ekspertów rządu angielskiego i członków sekretariatu konferencji palestyńskiej.

Ze strony żydowskiej brali udział w spotkaniu: dr. Weizmann, D. Ben-Gurion, M. Szertok, prof. Brodetzki, dr. St. Wise, lord Bearsted, lord Reading i Simon Marks.

Arabowie byli reprezentowani przez szefa delegacji Iraku premiera Nuri-paszę, ministra spraw zagranicznych Iraku Suweidiego, szefa delegacji egipskiej El-Maher-paszę, członka delegacji saud-arabskiej posła londyńskiego Fuada Chamza i kilku innych. Członkowie delegacji Arabów palestyńskich nie byli zaproszeni.

Po otwarciu posiedzenia podkreślono, że spotkanie odbywa się na gruncie nieoficjalnym, przy czym uczestnicy nie reprezentują poszczególnych delegacji czy krajów, biorąc udział w posiedzeniu w charakterze indywidualnym. Mimo to zaaranżowano dyskusję według protokułu, przewidzianego dla „konferencji okrągłego stołu". Uczestnicy zajęli miejsca dokoła stołów, ustawionych w półkole.

Po krótkim słowie wstępnym Macdonalda rozpoczęła się dyskusja bez zachowania ram formalnych. Żadnego porządku dziennego posiedzenia nie ustalono, i wszyscy uczestnicy mogli swobodnie zabierać głos w dowolnych kwestiach zagadnienia palestyńskiego. Dyskusja toczyła się dokoła ogólnych spraw zasadniczych bez wchodzenia w szczegóły i kwestie pojedyncze.

Dyskusja, która trwała około 2-ch godzin, odbyła się w przyjaznej atmosferze, nie dała jednak żadnej podstawy do ewentualnych rozmów merytorycznych z widokiem na osiągnięcie porozumienia. Dyskusja była raczej próbą wspólnego przedyskutowania głównych aspektów problemu palestyńskiego, przy czym wymiana zdań dotyczyła w ogólnych zarysach tych samych spraw, które były już przedmiotem rozmów merytorycznych na równoległych posiedzeniach przedstawicieli rządu angielskiego z delegacją żydowską i arabską. W szczególności omówione były na dzisiejszym spotkaniu sprawy mandatu palestyńskiego, żydowskie roszczenia prawne do Palestyny i obawy Arabów przed supremacją polityczną Żydów.

Z kół oficjalnych informują, że dyskusja dzisiejsza nie wniosła żadnej zmiany do sytuacji.

Następne spotkanie, przypuszczalnie w tym samym składzie delegatów co dzisiejsze, wyznaczone zostało na piątek godz. 15.30 w pałacu św. Jakuba. Następne posiedzenie przedstawicieli rządu z delegacją arabską odbędzie się zgodnie z zapowiedzią, w sobotę, natomiast posiedzenie z delegacją żydowską wczoraj wyznaczone na piątek po południu, zostało odłożone, zaś nowy termin tego posiedzenia nie został jeszcze wyznaczony.

Na następnym posiedzeniu z delegacją żydowską spodziewać się należy PRZEDŁOŻENIA ZE STRONY RZĄDU KONKRETNYCH WNIOSKÓW DO SPRAWY PALESTYŃSKIEJ, gdyż — jak informują — wstępne stadium rokowań z Żydami zostało zakończone.

Macdonald o sytuacji w Palestynie

Izba Gmin uchwaliła kredyty na utrzymanie wojska

Londyn, 23 lutego.

Malcolm Macdonald, minister kolonii, popierając w Izbie Gmin wnioski rządu w sprawie kredytów dodatkowych na rzecz Palestyny, złożył ogólną deklarację w sprawie sytuacji.

Jesteśmy w toku rokowań, które nie są jeszcze na tyle zaawansowane abym mógł złożyć z nich sprawozdanie. Pragnę jednak zaznaczyć, że na uczestnikach konferencji ciąży wielka odpowiedzialność.

Gdyby rozmowy doprowadziły do trwałego pokoju, byłoby to błogosławieństwem nie tylko dla Żydów i Arabów, lecz powitane byłoby z radością przez miliony Żydów na całym świecie, które z utęsknieniem czekają na chwilę gdy położy się kres rozruchom i zapanuje spokój w kraju świętym dla chrześcijan, żydów i mahometan.

Malcolm Macdonald prosił o wyasygnowanie 15.400 funtów na pokrycie kosztów konferencji, następnie 1.200.000 jako subwencję na rzecz rządu palestyńskiego, 1.800.000 na pokrycie wydatków wojskowych i 113.000 funtów na rzecz transjordańskiej straży granicznej.

Omawiając sytuację w Palestynie, podkreślił, że aczkolwiek nie jest zadawalająca, mimo to zaznaczyła się już znaczna poprawa.

Przedstawiciele wszystkich stronnictw, jak mjr. Atlee z Labour Party, p. Percy Morris w imieniu liberałów i p. Maxton w imieniu Niezależnej Partii Pracy wypowiedzieli się za tymi wydatkami kredytowymi, podkreślając doniosłość pomyślnego załatwienia kwestii palestyńskiej dla pokoju światowego.

W odpowiedzi na dalsze interpelacje Malcolm Macdonald stwierdził, że nie może zrewidować decyzji o niewpuszczeniu 10.000 dzieci uchodźców do Palestyny, gdyż sprawa imigracji jest jednym z podstawowych tematów toczących się obecnie rokowań londyńskich.

Kraków nie wybrał prezydenta

Kraków, 23 lutego.

Wczoraj odbyło się w Krakowie posiedzenie nowej rady miejskiej, zwołane celem wyboru prezydium miasta.

Po załatwieniu sprawy uposażeń członków zarządu miasta, przystąpiono do wyboru tymczasowego przewodniczącego posiedzenia. Zgłoszone zostały 2 kandydatury: Z. Bociana (PPS.) i r. Jakubowskiego (OZN). Obie kandydatury zyskały po 35 głosów. W wyniku losowania przewodniczącym został r. Bocian.

Przystąpiono do wyboru prezydium miasta. Imieniem PPS została zgłoszona kandydatura Zygmunta Żuławskiego na prezydenta miasta. Kandydatura ta skupiła 29 głosów, 6 kartek oddano czystych. OZN i Stron. Narodowe nie wzięło udziału w głosowaniu. Wobec braku kilku głosów do kwalifikowanej większości, prezydent nie został wybrany. Nie wybrano również wiceprezydenta.

Przed przyjazdem min. Hudsona

Rozbudowa polsko-angielskich stosunków gospodarczych

Warszawa, 23 lutego.

Ze źródeł miarodajnych oświadczono dziś przedstawicielom prasy, iż rząd polski z dużym zadowoleniem wita zapowiedziany na koniec marca przyjazd do Polski p. Hudsona, angielskiego podsekretarza stanu do spraw handlu zagranicznego.

Wiceminister Hudson zorientować się ma w Warszawie — możliwości rozbudowy stosunków gospodarczych polsko-brytyjskich, co przez strone polską będzie popierane.

Warunki porozumienia Francji z gen. Franco

Rokowania w Burgos trwają. — Hiszpania ma ogłosić się krajem neutralnym

Rzym, 23 lutego.

W Rzymie utrzymują, że sen. Berard przedstawił min. Jordano **„7 punktów" porozumienia:** 1) Francja uzna de jure rząd gen. Franco; 2) zlikwiduje w określonym terminie ośrodki hiszpańskich emigrantów politycznych, którzy rozwijają na terenie Francji działalność wrogą i niebezpieczną dla Hiszpanji narodowej; 3) zwróci dzieła sztuki pochodzenia hiszpańskiego oraz złoto baskijskie z potrąceniem kosztów utrzymania uciekinierów. Koszty te oblicza się po 3 miliony fr. za każdy dzień; 4) Bank Francuski otworzy dla Hiszpanii kredyty handlu manipulacyjnego, zaś rząd francuski zgodzi się w zasadzie na udzielenie Hiszpanii pożyczki długoterminowej na dogodnych warunkach.

Wzamian za to, rząd gen. Franco zobowiąże się do: **1) niezwłocznej repatriacji wszystkich żołnierzy cudzoziemskich oraz techników i robotników, zatrudnionych przy robotach wojskowych; 2) złoży przyrzeczoną deklarację neutralności obowiązującej Hiszpanję przed wielką wojną;** 3) zobowiąże się do ochrony stanu posiadania i interesów Francji na Półwyspie Iberyjskim.

Londyn, 23 lutego.

(Pat) — Jak się dowiaduje korespondent P. A. T., rząd brytyjski zwrócił się wczoraj wieczorem za pośrednictwem ambasadora Phipsa w Paryżu do ministra Bonnet, proponując, aby uznanie rządu gen. Franco ogłoszone zostało w dniu jutrzejszym, to jest w piątek. — **Ze strony rządu francuskiego zgłoszone zostały jednak zastrzeżenia, a to ze względu na to, że toczące się między senatorem Berard a władzami gen. Franco rokowania zakończone zostaną dopiero w sobotę,** po czym gabinet francuski, otrzymawszy sprawozdania sen. Berard poweźmie decyzję. Rząd francuski zaproponował przeto, aby ogłoszenie uznania rządu gen. Franco nastąpiło najwcześniej w poniedziałek, lub ewentualnie nawet we wtorek. Rząd brytyjski, uznając względy, jakimi kieruje się rząd francuski, przychylił się do tej propozycji.

40 pociągów osobowych skasowano w Austrii

Wiedeń, 23 lutego.

(PAT) Niemieckie władze kolejowe skasowały obecnie na austriackich liniach kolejowych 28 pociągów osobowych oraz 15 pociągów pośpiesznych. Dotyczy to połączeń kolejowych na następujących liniach: Innsbruck—granica szwajcarska, Brenner — Monachium, Salzburg—Monachium oraz Innsbruck—Monachium.

Roosevelt na manewrach floty

St. Homase (Stan Virginia), 23 lutego.

(PAT) Prezydent Roosevelt, który uczestniczy w manewrach floty Stanów Zjednoczonych, przybył tu dziś na pokładzie krążownika „Houston".

JAPONIA NIE CHCE SOJUSZU Z WŁOCHAMI i NIEMCAMI,

gdyż obawia się konfliktu zbrojnego z Anglią i Francją

Trzy zamachy na działaczy chińskich, współpracujących z Japończykami

Szanghaj, 23 lutego.

Dziś jeden po drugim dokonano w Szanghaju trzech aktów **terorystycznych przeciw działaczom chińskim, współpracującym z Japończykami.** Wobec przypuszczeń, iż teroryści ukryli się na terenie koncesji międzynarodowej, władze tej koncesji zgodziły się na dokonanie masowej obławy wśród zamieszkałych na terenie koncesji Chińczyków. **W obławie wzięło udział około 800 policjantów i żołnierzy; aresztowano ponad 200 Chińczyków, których jednak po przesłuchaniu, z powodu braku poszlak, wypuszczono na wolność.** Cała kolonia międzynarodowa żyje pod wrażeniem tych wypadków, zagrażających poważnymi komplikacjami. Czynniki japońskie **oskarżają władze koncesji,** iż nie są one zdolne utrzymać porządku na podległym im terytorjum.

Paryż, 23 lutego.

(PAT). Agencja Havasa donosi z Tokio: Według wiadomości, pochodzących z wiarygodnych źródeł, przewodniczący rady przybocznej prem. Hiranuma udzielił na tajnym posiedzeniu komisji budżetowej izby parów w dniu 17 lutego zapewnienia, że układ wojskowy, mający na celu wzmocnienie paktu antykomunistycznego, wymierzony będzie jedynie przeciwko kominternowi. Premier udzielił tego zapewnienia w odpowiedzi na wyrażenie obaw przez jednego z posłów umiarkowanych, że **Japonia może zostać automatycznie wciągnięta w nieprzewidziany konflikt pozostałych partnerów paktu, np. w zatarg śródziemnomorski.** Wywody premiera Hiranumy **zostały poparte przez min. Aritę.**

Deklaracja premiera — jak stwierdza w dalszym ciągu agencja Havasa — uważana jest w umiarkowanych japońskich kołach politycznych za **„jedną z najważniejszych w dziedzinie dyplomatycznej ze zgłoszonych w obecnej sesji parlamentu".** Równocześnie donosi Havas z równie pewnych źródeł, że gabinet księcia Konoya był już bliski w grudniu r. ub. **podpisania daleko idącego układu, zaproponowanego przez Rzeszę i Włochy. Ks. Konoya powstrzymał się jednak ostatecznie od złożenia podpisu** z chwilą, gdy okazało się, że zaprojektowany układ mógł wciągnąć Japonję w ewentualny konflikt z Francją i Anglią.

Z dziejów Łodzi

Dnia 24-go lutego 1863 roku dwustukilkudziesięciu ochotników powstańczych z Łodzi, wchodzących w skład partii Łęczyckiej d-ra Dworzaczka pod wodzą Marii Piotrowiczowej pod wsią Dobra, w powiecie brzezińskim, stacza krwawy bój z przeważającymi siłami rosyjskimi. Na polu walki pozostało 82-ch zabitych, w czym po stronie powstańców 64, przyczym padła na polu chwały Maria Piotrowiczowa, pochowana na starym cmentarzu katolickim.

Około godziny 4-ej po południu dnia 24 lutego ulicą Pomorską przesuwać się poczęły ponure kawalkady licznych podwód chłopskich, wiozące dziesiątki rannych na polu owej bitwy.

Ranni powstańcy zostali umieszczeni na sali tańca Fiszera przy ulicy Średniej, dzisiaj Pomorskiej.

KRONIKA

Luty **24** Piątek

Dziś Macieja Apost.
Jutro Cezarego, Feliksa

Wschód słońca	6.33
Zachód słońca	17.05
Wschód księżyca	8.35
Zachód księżyca	23.25
Długość dnia	10.20
Przybyło dnia	2.50

Krótkie wiadomości

PODATEK OD PSÓW został już wymierzony przez wydział podatkowy zarządu miejskiego. Lista płatników wyłożona będzie do publicznego przeglądu w czasie od 1-go do 31-go marca b. r. Podatek płatny będzie w dwóch równych ratach półrocznych — w kwietniu i listopadzie. Odwołania przeciwko wymiarowi przyjmowane będą do 14-go kwietnia 1939 roku.

* * *

LUSTRACJĘ JATEK MIĘSNYCH przeprowadza w dalszym ciągu wydział zdrowia publicznego, celem stwierdzenia ich stanu sanitarnego. W wyniku ostatniej lustracji wydział zdrowia wystąpił do starostwa grodzkiego z wnioskiem o opieczętowanie 5 jatek za zły stan sanitarny.

* * *

12 NOWY PRZEDSIĘBIORSTW przemysłowych zatwierdzono na rozprawie komisyjnej wydziału przemysłowego zarządu miejskiego, między inn. 2 tkalnie, 2 wytwórnie pończoch, 1 wytwórnię obuwia, 1 mechaniczną snowalnię, 1 wytwórnię tasiemek, 1 nawijalnię, 1 wytwórnię wyrobów dzianych i t. d.

* * *

DRUGI MIEJSKI ZAKŁAD KĄPIELOWY wybudowany ma być w roku bieżącym w Łodzi. W związku z tym wydział zdrowia zwrócił się do wydziału technicznego o wskazanie odpowiedniego terenu pod budowę. Dotychczas upatrzony teren przy ulicy Sędziowskiej nie nadaje się na tego rodzaju zakład.

* * *

ZALEWANIE ŚCIEKÓW ULICZNYCH MLEKIEM wapiennym zostało zakazane. Zarząd miejski opracował już nowy regulamin sanitarno-porządkowy dla Łodzi, do którego wprowadził szereg zmian, między inn. zakaz zalewania ścieków wapnem. Zwyczaj ten datuje się jeszcze z czasów zaboru i nie ma żadnego praktycznego uzasadnienia.

* * *

II STACJĘ BADANIA MIĘSA przywozowego do Łodzi postanowiono uruchomić z dniem 1-go marca b. r. Dotychczasowa stacja mieści się przy rzeźni miejskiej na ul. Inżynierskiej. Nowa stacja urządzona będzie na terenie centralnej chłodni przy ulicy Rokicińskiej Nr. 28, gdzie równocześnie odbywać się będzie handel mięsem przywozowym.

Udekorowani łodzianie

P. wojewoda łódzki, Henryk Józewski, dokonał onegdaj dekoracji srebrnym medalem za długoletnią służbę, następujących urzędników starostwa grodzkiego łódzkiego: nacz. Romana Bełdzińskiego, dr. Weylanda Józefa, pp. Hołowiczową Annę, Patronową Zofię, Ładewskiego Mieczysława, Łuczakowskiego Witolda i Amanowicza Czesława.

* * *

P. starosta grodzki, dr. Henryk Mosłowski, udekorował wczoraj srebrnym Krzyżem Zasługi p. Romana Ordyńskiego, prezesa Zw. Kombatantów Legii Cudzoziemskiej Francuskiej.

Zmiany na Placu Dąbrowskiego

Zniesienie parkanów i przesunięcie torów tramwajowych. — Budowa gmachu urzędu wojewódzkiego.—Rozszerzenie skweru

Kilkakrotnie już omawialiśmy projektowane **zmiany na placu Dąbrowskiego w Łodzi,** na którym stanąć ma, jak wiadomo, reprezentacyjny **gmach urzędu wojewódzkiego.** Ponieważ realizacja tych zamierzeń, będących rezultatem kilkuletnich prac urbanistycznych rozpocząć się ma w najbliższych dniach zwróciliśmy się do wydziału technicznego zarządu miejskiego, gdzie otrzymaliśmy szereg wyczerpujących informacyj.

Wyjaśniono nam, że realizacja zamierzeń na pl. Dąbrowskiego **rozpocznie się już 1 marca, a więc w przyszłym tygodniu.** Równocześnie rozpoczną się roboty, zmierzające do rekonstrukcji **całego placu, jak i roboty ziemne przed budową gmachu urzędu wojewódzkiego.**

Przedewszystkim **plac Dąbrowskiego zostanie poszerzony.** Płoty, znajdujące się po lewej stronie placu **zostaną przesunięte w tył, aż do zrównania się z poziomem terenu, na którym znajduje się Dom Starców** (przy zbiegu ul. Narutowicza i pl. Dąbrowskiego. Na uzyskanych w ten sposób terenach **urządzona będzie aleja spacerowa, zaś na alei ułożone będą tory tramwajowe.** W ten sposób uzyska się **poszerzenie placu o kilkanaście metrów.**

Ponieważ gmach urzędu wojewódzkiego stanie na części placu przylegającej do ul. Cegielnianej, rozpoczną się tam roboty ziemne, mające na celu usunięcie z tej części, gdzie stanie gmach, wszelkich instalacyj kablowycąh, przewodów elektycznych, gazowych telefonicznych i t. d.

Te wstępne roboty potrwają około 3 tygodni, po czym rozpocznie się **zakładanie fundamentów i budowa gmachu urzędu wojewódzkiego.**

Równocześnie jednak przeprowadzana będzie **rekonstrukcja całego placu.** Dzisiejsze zadrzewienie, ze względu na to, że drzewa są stare i, mimo pielęgnacji, schorzałe, będzie wycięte. Drzewa zdrowe i młodsze będą przesadzone. Dotyczy to zwłaszcza **alei między ulicami Narutowicza i Cegielnianą, po stronie Domu Starców,** którą przebiegać będzie tor tramwajowy oraz całej północnej części placu, na której stanie gmach urzędu wojewódzkiego.

Jeśli chodzi o część placu, przylegającą do ul. Narutowicza, nie ulegnie większym zmianom — **zachowa charakter reprezentacyjny.** Nowością będzie zbudowanie od strony ul. Narutowicza **miejsca parkowania samochodów.** Będą to pasy cementowe 6 metrów szerokości i 12 metrów długości urządzone skośnie do profilu placu.

Rekompensatą za zabudowę północnej części pl. Dąbrowskiego będzie duży teren przy zbiegu ulic Cegielnianej i pl. Dąbrowskiego, który miasto zakupiło od chrześcijańskiego towarzystwa dobroczynności. Na terenach tych urządzone będą **trawniki i kwietniki i w ten sposób uzyska się przedłużenie skweru pl. Dąbrowskiego w bok.** Wielkość obszaru całości skweru będzie zatym utrzymana, plac tylko zmieni swe rozplanowanie.

Równocześnie nastąpi **przebicie ulicy, położonej nawprost placu od ul. Narutowicza,** która łączyć będzie plac Dąbrowskiego z przyszłym nowym gmachem dworca Fabrycznego. (i)

Nowy Zarząd Miejski w Łodzi

ma być zatwierdzony w dniach najbliższych. — Obrady nad budżetem miasta

Onegdajsze posiedzenie radzieckiej komisji finansowo-budżetowej było, jak już zaznaczyliśmy, wstępem do prac nad budżetem miasta. Z tych względów rozpatrzono na nim i odpowiednio zakwalifikowano wnioski nagłe, zgłoszone na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej, aby nic już nie stało na przeszkodzie do szybkiego obradowania nad budżetem.

Pierwsze posiedzenie komisji, **poświęcone wyłącznie budżetowi,** odbędzie się najprawdopodobniej **we wtorek przyszłego tygodnia.** Do tego czasu generalny referent budżetowy adw. Hartman zapozna się z preliminarzem. Jak już nadmieniliśmy, posiedzenia komisji odbywać się będą kilka razy w tygodniu, aby budżet mógł wejść pod obrady **plenum rady już w drugiej połowie marca.**

Niezależnie od komisji finansowo-budżetowej w przyszłym tygodniu zwołane będzie posiedzenie komisji do spraw ogólnych, dla załatwienia reszty wniosków, zgłoszonych na ostatnim posiedzeniu rady.

* * *

Jak się dowiadujemy, decyzji ministerstwa spraw wewnętrznych w sprawie nowego zarządu miejskiego należy spodziewać się najdalej do wtorku, 28 b. m. W ciągu przyszłego tygodnia nastąpić ma odebranie przyrzeczeń od nowych członków zarządu miejskiego oraz przejęcie urzędowania. (i)

Koło lekarzy Ubezpieczalni

powstało w Łodzi, jako oddział związku lekarzy kas chorych

W lokalu łódzkiej Izby Lekarskiej odbyło się pierwsze walne zebranie **koła łódzkiego Związku Lekarzy Kas Chorych** z udziałem delegata zarządu głównego, **dr. Jana Hozera,** jednego z najlepszych znawców organizacji lecznictwa ubezpieczeniowego w Polsce.

Po sprawozdaniu tymczasowego kierownictwa koła, **dr. Hozer wygłosił referat o historii i strukturze organizacyjnej związku lekarzy kas chorych w Polsce. Związek ten jest organizacją apolityczną i działalność swą ogranicza wyłącznie do spraw związanych z pracą lekarzy w ubezpieczalniach społecznych.**

Na terenie Małopolski wschodniej i zachodniej, Wołynia i części Śląska Cieszyńskiego związek obejmuje niemal wszystkich lekarzy ubezpieczalni, obecnie zaś **rozszerza swą działalność na całą Polskę, organizując koła w szeregu miejscowości.** Na czele związku stoją zasłużone dla świata lekarskiego osobistości jak: **dr. Bobak, dr. Gołąb i dr. Landau.** W ostatnich latach związek stał się **silną organizacją,** z którą muszą się liczyć władze ubezpieczalni. — Związek **broni słusznych postulatów lekarzy w sprawach lecznictwa w ubezpieczalni społecznej,** przyjmuje czynny udział w opracowywaniu projektów umów zbiorowych i wydaje pismo p. n. **„Wiadomości Lekarskie".**

Ostatnio uzgodnione t. zw. „zasady ogólne" do zawierania umów z ubezpieczalniami społecznymi są rezultatem żmudnych i uciążliwych pertraktacyj, prowadzonych od wielu miesięcy w Warszawie. W końcowym okresie pertraktacyj nastąpiła **konsolidacja świata lekarskiego i wyłoniony został komitet porozumiewawczy wszystkich organizacyj lekarzy, który doprowadził do finalizacji umowy.** W przededniu zawierania umów zbiorowych z poszczególnymi ubezpieczalniami, konsolidacja świata lekarskiego ma szczególnie ważne znaczenie.

Po referacie dr. Hozera i dyskusji, nastąpiły wybory do władz koła. Nowowybrany zarząd ukonstytuował się następująco: **płk. dr. Więckowski — przewodniczący, dr. Poznański — wiceprzewodniczący, dr. Fajwlewicz — sekretarz, dr. Szmerłowski — skarbnik, dr. Augspach, dr. From, dr. Malinowski, dr. Szarogroder, dr. Warszawski — członkowie zarządu.** (i)

Rada szpitalna

zbierze się w przyszłym tygodniu

Jak się dowiadujemy, w przyszłym tygodniu zwołane ma być **posiedzenie miejskiej rady szpitalnej,** składającej się, jak wiadomo, z dyrektorów szpitali miejskich i społecznych oraz kierowników miejskiej służby zdrowia. Tematem obrad rady szptalnej będzie **sprawa rozbudowy szpitalnictwa miejskiego.**

Pierwszym etapem ma być **rozbudowa szpitala w Radogoszczu.** Na temat ten pisaliśmy już kilkakrotnie, wskazując, że zarząd miejski zamierza **powiększyć ilość łóżek w tym szpitalu do 1000** (obecnie 350). Rada szpitalna ma się wypowiedzieć w tej sprawie i zaakceptować względnie zmienić projekty rozbudowy szpitala.

Poza tym rada szpitalna zająć się ma sprawą budowy sanatorium dla gruźlików w Skotnikach. (i)

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: S. Kon i S-ka (Plac Kościelny 6), A. Charemza (Pomorska 12), W. Wagner i S-ka (Piotrkowska Nr. 67), J. Zajączkiewicz i S-ka (Plac Boernera), Z. Gorczycki (Przejazd 59), M. Epsztajn (Piotrkowska 225), Z. Szymański (Przędzalniana 75), E. Szlindenbuch (Srebrzyńska 68).

Nieście pomoc najbiedniejszym

Pełna tabela wygranych

1-go dnia ciągnienia 1-szej klasy 43-ciej Loterii Państwowej

(TABELA NIEURZĘDOWA BEZ GWARANCJI).

CIĄGNIENIE PIERWSZE.

Stała wygrana dnia 10.000 zł. — 85394.

10,000 zł. — 76141, 128589.

2,000 zł. — 39926, 83929.

1000 zł.—14320, 26804, 80854, 121733, 151527.

500 zł. — 4783, 8783, 14311. 16196, 64734, 80217, 104705, 107746. 142333, 164316.

250 zł. — 5977, 13617, 16144. 16416, 18255, 48285, 52257, 70111. 79536. 84077, 85511, 88627, 91566, 94955. 96453. 99632, 103075, 103746, 114063, 123542. 127598, 133925, 135331, 139418, 143530. 154352, 155022.

Wygrane po zł. 62.50, z literą s po zł. 125.—

82s 103s 36 268 490s 509 607 1054 128 232s 313 78 410s 45 546s 706 849 929 75s 2144 254 351s 400s 575s 94s 637 718 840 62 3008 198 304s 580s 872s 941 87 4315 65s 485s 697s 94 809 81s 926 28 83 5067s 271 366 483 553s 92 883 6086 108 205s 6 82 687s 792 874 7146 62s 315 67 592 773s 76s 94 877 961 82 8040 90 218 93 359 65 405s 676 784 889 90 9190 257 86 503 641 791 893 995s.

10031 243s 78 452s 614 68s 818 11001 207 352 66s 419 20 99s 731 933 12180s 346 440 709s 800 84 94 946 13245 699s 749 14103 56 71s 275 98 320 550s 741 866 929 15159 85 278 343 539 709 818 976s 16115 23 31s 237 53s 328s 404 40s 49s 836 75 17006 46s 51s 81 86s 233 95 230 65 516s 21 859 295s 18143 49 57 318 543 60s 738 91 94 19083 146 285 342s 434 629 716 99s 897 901s 18 81.

20178 217 354 744 844 906 10s 21318 531s 633 34 965 22399 581 806 23024 207 91 303s 505 806 28 85 957 24141 43 258 354s 557 650 72 732 25041 111 18 23s 53 214s 77 349 96 401s 25s 40 88s 539 863 974 76 26090 170s 351 411s 34 85 580 946s 78 94 27189s 399 615s 62 73 859 76 958s 28003 181s 241 359s 408s 60s 633 802 907 29092 367 450s 85 580s 640 65 721.

3000 266 530s 76s 641 74 833 988s 31156 60 203 57 416s 651 71 75 779s 807 82 921 90 32064 95s 132 300 86s 480 587s 751s 934 87 33026 392 421 525 53 706s 48 59s 971 34024 134 289 340s 84 437 557s 731s 42 73s 904s 35040 54 156 288s 89 301 57 418 34 562s 69s 838 67s 71 97s 34011 165 77s 755 829 37117 40 84 617 34 49 743 62s 38163 292s 375 410 517 84 683 722 82s 820s 87 959s 39000s 245 327s 98 483 629 49 863s 85.

40088 187 289s 347s 541 64 56 902 41102 53 516 78 781s 990s 42223 333 405 10 43036 134 51 235 353s 95 833 44075 175 268s 485 585 46s 729 72 848 981s 45001 430 59 88s 580 655 714 21 45s 832s 46175 376 524 624 51 88 731 32s 836 38 904 51 47342 626s 33 862 941 63 94s 48007 253s 401 31 516 718s 65 823 49187 251s 446 83 522 777 92.

50059s 245 94 96 506 77s 704 86s 826 31 98s 51214 366s 410 599s 801s 5 52065s 191s 271 332 498 597s 647s 70 53065 843 963 54045 60s 285 548 70 901s 55114 65 334 424 74 56119 58s 213s 317 27 60 90 442 635s 756 902 57278 80 84 472 519 656 713 37 844 996 58097 361 96 430 744 45s 858 59295s 368 472s 604 760.

60009 58s 374 538 74 668 724s 97s 890 91 61044 108 613 731 830 942 96 62103 212 58s 523s 37s 41s 612 711 95s 63004 96 492 64107s 82 285 465 595 798 811 21 65004 30 298 491 545s 85s 671 88 831 66041 120 244 647 84 788 824 64 67015 24s 305 28 57 545s 607 20 31 725 68087s 436 46 71 82s 639s 67s 722 908 69043 187 214s 313s 34 425 608s 96.

70048s 340 97 453s 635 72s 835 71155 242s 90 371 578 611 59s 65s 709 28 823 72337s 586 700 73049s 67 99 239 93 557 47s 788 505 74091 661 883 934 75088 212 378 527 84 617 38 767 829s 931 76394 449 72s 734 84 802 918 95 77070s 301s 19 28 472 764s 86 857 78565s 789 826 95 79085s 145 48 55 321s 609 64 775 804s.

80038 483 597 651s 819 900 64s 84 81159 352 882 82136s 289s 490 527 639 41 703 966 83043 438 79 559 643 731s 50 968s 84078 154s 451 85029 65s 348s 91 571 631s 828 50 56 86352s 604 53s 877 87183 407 655 825 50s 56 61 932 88068 72 89 93 116 71 415s 47 93 847 89350 438 516 88 708 824s 30s 31s 959 60.

90241s 325 30 50 57 978s 91037 222 31 40 487 503 631 726s 836s 91 971 73 92120s 341 490s 505 33 629s 965 93377 634 782 900 62s 94218 321 827 95011 79 212 75s 402s 59s 646s 705 890 923 31 96360s 74s 453 71s 751 99 838 97161 62 404s 43s 22s 602 728 34 51 866 955 98070 118s 314 24 490 528s 727s 79 99090s 201 45 53s 390 99 783s 808.

100109 325s 72 648 845 933 73 101100 58 904 357 687s 778 102109 279 409 545s 63s 686 791s 103000 138 370 470 98 678 849 72 986 104122 418 535 93 740 51 826 921 59 105124 211 19 423 572 628 106038 44s 234s 49 523 653 59 875 107055 143 46 333 69s 595 609 905 108000 13 29 50 73 156 96 280 313s 18s 459 526 35 924s 92 109049 62 130 86 205s 66 82s 362 446s 81s 578 649 969

110419s 72 652s 887 111011 277 315 644 704s 21 64s 112104 371 453s 787 836 49 68 90 113288 471s 998s 114063 79 174 313 70s 441s 80s 608s 64 759 76 115016 63 130 44 92 246s 53 692 758 917 116215 637s 772s 928 117005 25 98s 457s 801s 925s 118099 242 319 544 634 920 119113 292 496 533 631 975s 79

120123 308 623 731 121122 90 641 945 122224 64 332 96 521 73 666 123051 257 332 441 65 554s 57 67s 862s 68 963 124013 21 141 200 35s 632 97 700 9s 61 822s 955 67 125242 65 483s 94 801 916 126154 58 512s 73s 443 527 98 669s 721 32 93 827s 92 127040 227 486 535s 52 128055 152 67 322 82s 410 48 626s 779 826 129162 293 341 447s 610 756 915 45

130039 205s 532 131343 532 74 685 780 903s 18s 132133s 54 214 379 568 690s 833 74s 77 83 969 133413 632 71 68 818s 41 61 955s 61 67 134079s 215 90 97 447s 562 712 31 37s 67s 891 135001s 162s 79 292 317 35 486 540 667 759s 825 36s 63 945 136144 351s 697 793 894s 137020 54 382 435s 521 611 792 99s 802s 38s 138001s 152 353s 435 36 900 8 10 139163 403s 26s 627 712 820 68 962s 97

140063 168 232 56 379s 427 46 619s 64 70 76 807 16 45 61s 141310 489s 510 876 939 142068 313 25 430s 512 59 143043s 260 553s 848 144055s 63 425 597 640s 707s 952 145095 110 241 79 487 146167 205 302 425 720s 857 909s 48 147016 143 209 38 91s 301 706 39 989 148038 94s 154 512s 54 716 76 814 85 149025s 235s 39 336 77s 529s 97s 648 53 954s

150162s 290s 315 559 779 875 965s 73 151103s 83s 472s 527 841 909 152182 248 485s 540 952 56 153113 69 338 49 441 65 687 91 776 932 154069s 85 220 81 527s 966 155093 115s 235 726s 887 156405 22s 683 93 821s 74s 923 157002 145s 281 397s 441 596 685 884s 985 158073 272 86s 406 27 680s 747 64 860 928 47s 159000 130 62 98 258s 345 569 692 793 807 39 907

160035 360 587 922 24 68 161001 10 15 83 247 760 801s 66 87 924 162285s 703 86 826. 70 962 163145 693 943 53s 164097 108 82 224 379 76 537 788s 872 77 952 60

CIĄGNIENIE DRUGIE.

20,000 zł. — 111526.

50,000 zł. — 63085.

15,00 zł. — 2966.

2,000 zł. — 126267.

1,000 zł. — 35339, 126810. 157041, 163038.

500 zł. — 10116, 10293. 30995. 31051, 36496, 53905, 60956, 64274, 71856. 75597, 117344, 130591, 136961, 161392.

250 zł. — 3530, 14593. 33599. 35413, 40662, 43131, 44324, 45467. 49593. 56476, 61689, 79715, 99000, 106228. 107633, 112781, 116354, 118225. 126563. 133280, 133558, 138290, 140147, 141708. 156377. 160108, 161239, 162239. 162213. 163141.

Wygrane po zł. 62.50, z literą s po zł. 125.—

6s 61 114 239 526s 829s 74 1534 48 711s 49 954 2125 3673 910 42 4220 416s 714s 890 5695 824 97 6480s 7317s 430 8155s 259 449s 590s 957s 9134 302 750 830.

10670 806 69s 11275s 509 694s 942 12446 928 63 94 13184s 403 776 953s 14072 118 432 735 14013 449 974 16446 53s 784 892 17128 338 556s 953 18998 19333 65s 472 616 73 92.

20027 325 422 606 60s 729 975 21118 33 55 87 527 698 939 22075 23426 553 24374 452 869s 986 25120 382 432 54 920 26212s 459 562 900 27118s 328 557 28153 206 57 81 314 660 29055s 249 354s 531s.

30106 27 319s 792 31192s 206 80 505s 27 884s 32145 549 33409 637 850 34141 63s 534 935 35135 54s 365s 566 702s 870s 36477 89 648 37219s 331 612 38051 74s 201 594 718 39092 142 240 534 791 847s 80.

40114s 231 373 458 41068 493 42089 337 41 705 852 44283s 538 864 951s 45214 97 358 435s 813 927 46275s 491s 47698 48143 264 369 691 995s 49111 354 437 541.

50776s 51008s 643 52040s 53485 730 891s 971. 54606s 55004s 94s 56192 214 615s 57101 2 206 300 53 711 58489 538 738 71 884 59008 180 448s 667 874.

60104 10 813 61135s 62644s 63021 549 987 64213 369 543 663 848 65044s 80 319 423 66440 612s 67138s 523 951 68180 313 879 69856s.

70415s 75 561 776 890s 908s 71193 646 72383s 477s 86 528 73238 351 74087 322 872 76 946 75366 515s 34s 671 754 76080 397s 780 827s 77790 809 42s 78043 244 309s 719 79145 285 857

80183 518s 81153 498s 82033 453s 83091 311 975 84 84294 751 85096 559 86046s 68 602 19 782 87112 313s 91s 517 88020s 276 359 430s 740 89312 596s.

90172s 294s 509 34s 778 81 91062 495 668s 713 74 92203 309 497 647 93232 934s 94431 692 901 29 31 95074 93 518 54 96002 30 408 675s 820 97017 96s 239 98181 284 99514s.

100728 101261s 933 102381s 466s 683s 738s 858 104177 333 478s 517 748 105798 929 106384 434 87 641 107581 647 748s 108001 239s 745 109021 905s 35

110149s 538 790 989 111431 544 98s 854 112452 602s 772 113429s 680 911 114296 310 882s 924 69 115052 556 116544 917 62 117161 392 436 838 922 118468 587 761 852 119170s 511 72 710s 861

120055 950 121080 199 388 541 769s 937 122070 110 89s 240 343s 877s 123017s 330 426 124355 437 65 125090 103 216 874 126015 22s 367s 489 613 760 128109 292 364 458 896 984 129040s

130154 494 640 742 131516s 83 96 669s 704 31 874 132116s 592s 762s 819 133497 134578 94 776s 906 135298 136449 876 926 137425s 794 138192 410 527 29 819 139200 979

140021 91 167 99 464 967 141250 142301 846 926 143222 534s 72 144114 718 145400 557s 791s 146600s 717 946 147073 364 835 925s 148705 98 149209 459 797

150256 359 509s 84s 151984 87s 152140 822 948 153335 507s 697 154262 333s 516 983s 155165 277 314s 979s 156018 254s 345 96 511 621 157130 659 99s 791s 159119 262 78 429

160298 511s 682s 843 161110s 75 325 77s 432 574s 632 162074 86 422 67 163171 78 291 411s 515 794 905 20 164064s

CIĄGNIENIE TRZECIE.

Wygrane po zł. 62.50, z literą s po zł. 125.—

58 289s 729s 968 1080s 237 927s 74s 2094s 156 67 443s 774 884s 3050s 192 265s 73s 604 718 58 89 4241 314 899 5173 203s 42 465 763s 965s 6080 530 632 889s 966 7028 310 645 840s 8045s 305 989 9271 569 662 759s

10235 476 631 44 55s 11304s 42 930 715 12012s 30 226 85 520 743s 867 13021 116 322 563 688 817 14477 15012 705 16173 243s 422 934 17114 810 904 18505s 695 773s 84 19228 818

20276 582 911s 16 24 39s 21090 268s 443s 566s 913 22740 902 50 23013s 83s 241s 859 478 597 808 24293s 606 82 721s 25446 55 26365s 603 89 957 27046s 180 283s 492 600 767s 919 28011 476s 516 729 39 29010 496

30007s 279 31046 678 931s 59 32230 790 33426 581 642 923 34080 149 279s 356s 63 567 669s 732 969 35074 157s 682s 87s 36119 399 485s 672 832 37192 424 563 78 686 892 961 99 38040s 596 868 937 39500 632s 57s 99 907

40334 46s 930s 41070 91 302 41 833 423 65 882 985 43096 297s 496 941 44328 506s 52 934 45213 46743s 879s 928s 53 47638 826 48813 49328 681 706s 54s 858

51234 848 939 52365 599s 809s 80 43397 444 916 54057s 340 447 55189s 600 805 56176 240s 325s 94 468s 656 899s 976 57295 313 440 61 501 734 78 93 58153 509 753 984 59085 112 452 555 774

60442 502 95s 678 95 834s 40 61344 487s 839 943 62083 91 341 43 63169 80 225s 997 64345 749 65144 290 589 763s 70 856 66080 504 656 98 716 870 67266 517s 68279 506 717 980 69207 824s 57

70157 932 71271 393s 479s 917 72364 551 66s 647 99 867s 911 73233 45 202 74473s 540 838 915 75287s 400 97 948 76104s 874 919 77284s 589 718 38 919s 78022 334s 54 79302 516 626 841 88

80596 851 81009 45 52 257s 331 405 37s 82000 97 211 506 75s 736s 83164s 236s 347 84129s 38 52 266 317 85 956s 85245 53s 584 878 957 86181s 259 375s 546s 676 90 88746 876 905 89644 990

90123s 94 337 835 61s 91066 181s 274 474 606 727 78 93 92092 337s 469s 718 98s 947 93331 747s 870 940 94152 96135 420s 23 580 603 81 789 97423 550 98052 460 586s 671 99163s 497 550 602s 831 959

100061 282 582 757 101038s 188 264 583 102261 964 103131s 359 594s 731 874 905 104182 446 106070s 330 674s 107000 258 705 19 98 943 108634s 844 109187 644 709 75s

110092 114 525s 61 759 111306s 803s 959 112156s 217s 91s 468 90 609 54 96 754s 865s 113129s 75 575 114253 751 803 71 115382s 525 53 960 84 116166 448 654 957 117328 496s 674s 87s 948s 118377s 454 56 939s 119126 76 200s 563 679 751 977s

120219s 121158 268 453 122029 685 97 681s 913 123323s 61 953 124160 379 469 125191 463 75s 731 126194 714 75 127138 514 884 128301 15 57 129263 477 931

130341s 410 39s 85 632 131385 715 929 132026s 93s 203 516s 640s 700 133213 38 85s 913s 771 14001 147 504s 604 712s 135352s 473 688 767 935 136452 53s 137178s 536 617 71s 138132 321 731 833 986s 139264s 465s 573 779 864

140473 508s 643 141657 82 798s 142131 986 143370 897s 144051s 71 145235 445s 593 146182 711 42 86 959 147289 344s 429 70 645s 923 148024 370 448 720s 79s 149009 108s 396s 98 931

150096 478s 896s 151342 790s 152559 153225 92 337 674s 727 852 942 154117 80s 313 665 155070 308 20 549 769s 156125s 550s 52 646 706 157055 57 458 506 158346s 480 863s 159087 303 406 522

160119 516 669 910 161055 162536 673s 796 98 163169 348 537 781s 164169 513 760

Banda „tasiemkarzy" z Chojen

wymuszała od sklepikarzy okup—w towarach i gotówce.— Michalak skazany na 3 lata więzienia

Przed sądem okręgowym toczyła się wczoraj sprawa, świadcząca, iż na krańcach miasta, szczególnie zaś w gminie Chojny działała banda terorystów, której schodzili z drogi liczni właściciele sklepów, dając nie tylko dla „świętego spokoju" i bezpieczeństwa opryszkom chleb, artykuły spożywcze i t. d., ale często również drobne sumy na wódkę.

Na ławie oskarżonych znalazł się herszt tych podmiejskich „racketerów", zaledwie 18 lat liczący, Eugeniusz Michalak.

W piekarni Józefa Grzybowskiego, przy ul. Rzgowskiej 141 pobierał oskarżony codziennie swój haracz w postaci bochenka chleba. Chleb wydawała oskarżonemu przeważnie Grzybowska. W dniu 9 listopada r. ub. zastał Michalak w sklepie samego piekarza, który mu chleba wydać nie chciał. Opryszek zażądał wówczas pod groźbą noża nietylko chleba ale i pieniędzy na wódkę.

Piekarz wybiegł ze sklepu i zaalarmował policję. Michalak został zatrzymany.

Dochodzenie doprowadziło do ustalenia, iż nie jest on wyjątkiem, że tego rodzaju wymuszania są na terenie gminy Chojen częste. Wyrostek, już karany za kradzież i mający za sobą dom poprawczy jest synem zawodowego złodzieja. W trakcie zbierania dowodów przeciwko oskarżonemu natrafiły władze na zdecydowaną chęć zasłaniania go przez poszkodowanych właścicieli sklepików: wielu bowiem z owych opłacających się sklepikarzy woli milczeć, niż narażać się w ich [illegible] na nieuniknione nowe napaści i na zemstę opryszków.

Michalak skazany został na 3 lata więzienia. (l)

SZPIEGOSTWO JAKO NARZĘDZIE WALKI

[...]omiędzy ludźmi istnieje od czasów najdawniejszych. — Mistrzami w tej dziedzinie byli Richelieu, Napoleon I, Fryderyk II. — Komu Napoleon zawdzięcza swe zwycięstwa

Walki pomiędzy ludźmi są zjawiskiem niewątpliwie tak starym, jak ludzkość sama. Posiadanie wiadomości o tym, jakie środki walki, jakie siły i jakie zamiary ma nieprzyjaciel, stanowi oczywiście [illegible], a w wielu wypadkach może zadecydować o przyszłym zwycięstwie. Dlatego też, od kiedy ludzie walczą między sobą, zawsze starali się jakieś wiadomości o przeciwniku uzyskać, i to nie tylko o przeciwniku obecnym, ale i o przewidywanym. Jednocześnie przeciwnik robił to samo, co naturalnie strona zainteresowana musiała uważać za czyn dla siebie szkodliwy, a więc karygodny.

Już w Piśmie Świętym spotykamy najstarszą ze znanych dotychczas wzmianek o szpiegostwie. Mianowicie, w przypowieści o Józefie figuruje opowiadanie o tym, jak go odwiedzili bracia w czasie, gdy był już ministrem faraona, nie poznając go, a on, by ich zastraszyć, powiedział, że każe ich przytrzymać jako szpiegów. Istniało więc już pojęcie szpiegostwa i jego karalności.

Od tego czasu w każdej epoce spotykamy się z przejawami szpiegostwa. Tak na przykład Epaminondas miał twierdzić, że rzeczą najpotrzebniejszą dowódcy jest znajomość zamiarów przeciwnika, którą oczywiście można osiągnąć przez odpowiedni wywiad. W komentarzach Juliusza Cezara spotykamy liczne przykłady szpiegostwa. W dawnych dziejach naszych znaleźlibyśmy też nie mało przykładów. Tak np. Mongołowie przed wielkim najazdem na Polskę w r. 1241 posługiwali się licznymi szpiegami, jak zresztą było przez nich stale praktykowane.

W Anglii, już za czasów Edwarda III (1312—1317) działa dość normalnie

Zorganizowana służba szpiegowska

Szerzej rozwija się ta służba za Henryka VIII, kiedy na jej czele staje w Anglii Tomasz Cromwell (1530), wielki czciciel Machiawella i zasad głoszonych w jego dziełach.

We Francji służba szpiegowska zostaje zorganizowana jako **instytucja stała przez kardynała Richelieu** za czasów Ludwika XIII, przyczym wybitnym jego pomocnikiem jest **„szara eminencja" — ojciec Józef.** Znaczne ulepszenia w tej dziedzinie przeprowadza **kardynał Mazarini.** Za Ludwika XIV instytucja szpiegowska nabiera takiej powagi, że król nie waha się wydać Ojcu Bertholdowi **oficjalny dyplom szpiegowski.**

W Rosji szpiegostwo zagraniczne, praktykowane oczywiście od najdawniejszych czasów w formie raczej dorywczej, zostaje rozwinięte i uregulowane podczas reform ogólnych, przeprowadzonych przez **Piotra I** i na początku XVIII wieku.

W Prusach organizacja szpiegowska rozwija się za **Fryderyka II,** który wyrażając się pogardliwie o swym przeciwniku — marszałku de Soubise — mówił, że marszałek wozi ze sobą stu kucharzy, gdy on sam **każe się poprzedzać przez stu szpiegów.**

Pierwsza instrukcja

Ciekawe światło na poglądy o konieczności szpiegostwa, panujące w XVIII wieku, rzuca następujący ustęp z jednej z prac marszałka Maurycego Saskiego:

„Nie można nigdy zbyt wielkiej wagi przywiązywać do szpiegów i przewodników. Montecucculi twierdzi, że są oni równie potrzebni jak oczy w głowie, dla każdego dowódcy, i że tak jak oczy służą. Ma on słuszność; żadna suma pieniężna nie jest zbyt wielką, ażeby mieć dobrych szpiegów. Ci ludzie powinni być wybrani w kraju, w którym się wojuje. Trzeba wybierać inteligentnych, zręcznych i rozsądnych. Porozsyłać ich wszędzie, do oficerów, do generałów, do marketantów, a przede wszystkim do dostawców żywności, dlatego że zaopatrzenie, składy i skrzynie z chlebem, z łatwością pozwalają sądzić o zamiarach przeciwnika. Trzeba, żeby szpiedzy się między sobą nie znali. Trzeba mieć kilka rodzajów szpiegów — jednych, zdolnych do przenikania do nieprzyajcielskich kompanij, drugich, którzy by przebiegali wojska nieprzyjacielskie, kupując lub sprzedając. Każdy z tej drugiej kategorii musi znać jednego z pierwszej, aby odbierać od niego zebrane informacje i dostarczać je generałowi, który mu za nie płaci. Trzeba to zadanie polecić komuś wiernemu i inteligentnemu, kazać sobie składać sprawozdania codzienne i być pewnym, że szpieg ten nie da się przekupić".

Prawdziwym jednak **mistrzem szpiegostwa** i twórcą nowoczesnej organizacji był **Napoleon I.** Twierdził on, że każdy dowódca, nie działający w absolutnej pustyni, lecz w kraju zaludnionym, który by nie potrafił znaleźć potrzebnych mu wiadomości — **nie zna się na swoim rzemiośle.** — Wybitnymi pomocnikami w dziedzinie szpiegostwa politycznego i dyplomatycznego byli: **Fouche i Talleyrand,** którzy zresztą obaj pod koniec panowania cesarza pracowali i przeciw niemu.

Agenci Napoleona

W dziedzinie wojskowej kierownikiem służby szpiegowskiej był **generał Savary.** Zresztą poszczególni dowódcy prowadzili rozpoznanie tajne na własną rękę. Tego rodzaju pracą kierowali zarówno **Daveut jak i Berthier, Desaix i Ney.** Jednakże najwybitniejszym pracownikiem w tej dziedzinie, bezpośrednim pomocnikiem gen. Savary'ego był jeden z najzręczniejszych szpiegów wszystkich czasów: **Karol Schulmeister, występujący zwykle pod pseudonimem Charles.** — Niewątpliwie odegrał on w wojnach napoleońskich rolę bardzo wybitną, której jednak niestety, nigdy się nie da ustalić. W każdym razie w znacznym stopniu **jemu należy przypisać piorunujące zwycięstwa Napoleona nad Mackiem pod Ulm w roku 1805,** kiedy Schulmeister **pracował jako szpieg dwustronny, pozornie dla Austrii, faktycznie dla Francji.** Raporty jego z tego czasu są wyjątkowo ciekawe. Podaje w nich szczegóły jak najdalej idące i dane zupełnie wyczerpująco.

W korespondencji Napoleona znajduje się cały szereg pism dotyczących szpiegostwa. Poszczególne dane co do rozporządzeń cesarza w tej dziedzinie są podane w monografiach generała Bonnala i w pracach generała Camona o wojnach napoleońskich. Pewne wskazówki, dotyczące klasyfikowania otrzymanych wiadomości i zachowania ich w stanie aktualnym, zawiera **list Napoleona do marszałka Berthier** (wówczas „generalnego majora", czyli w dzisiejszej terminologii **szefa sztabu generalnego armii francuskiej**) z dnia 20 fruktidora roku XIII:

„Proszę mnie zawiadomić, czy pan polecił komuś, znającemu język niemiecki, śledzić za ruchami pułków austriackich i klasyfikować je w przedziałach skrzynki, którą pan powinien był kazać zrobić w tym celu. Nazwa i numer każdego pułku powinny być wpisane na kartce wielkości karty do gry. Kartki te przestawia się z jednego do drugiego przedziału pudełka, w miarę tego jak pułki się przesuwają. Pułki austriackie znajdują się obecnie w Italii, w Tyrolu, w obozie Wels i w Czechach. Niech pan każe napisać do moich posłów w Wiedniu, w Monachium, w Salsburgu, w Dreznie, w Ratyzbonie i w Bernie, żeby zaabonowali oni miejscowe gazety niemieckie dla wybranej przez pana osoby. Wszystkie pisma niemieckie stale piszą teraz o ruchach pułków austriackich".

List powyższy zawiera nie tylko wskazówki dotyczące systematycznej klasyfikacji wiadomości, lecz i nakaz wykorzystania prasy, zamieszczającej szereg niedyskrecyj.

Przed i podczas wojny

Dnia 4 marca 1807 r. pisze cesarz do generała Morand:

„Znajduje się pan obecnie w sytuacji dogodnej dla wysłania szpiegów. Niech pan nie żałuje pieniędzy i przesyła mi dwa razy dziennie meldunki o wszystkim, czego pan się dowie".

Doświadczenia wojen napoleońskich zostały wykorzystane głównie przez Prusaków. Zdawano sobie dokładnie sprawę i w innych krajach z konieczności zorganizowania wywiadu tajnego, jednak że został on postawiony na stopie iście napoleońskiej w jednych tylko Prusach, dzięki wybitnie zdolnemu agentowi, niejakiemu Stieberowi, który doszedł do stanowiska szefa wywiadu niemieckiego, ale jednocześnie nie gardził i osobistą pracą szpiega. **On to przygotował kampanię austriacką 1866r., instalując osobiście wzdłuż przypuszczalnych linij operacyjnych wojska pruskiego całą sieć szpiegów-rezydentów, którzy z chwilą zjawienia się oddziałów pruskich, natychmiast informowali o wszystkim, co tylko tym oddziałom mogło być potrzebne.** — Tę samą robotę przerobił po raz drugi w stosunku do Francji w latach 1866—69, przygotowując inwazję 1870 roku. Zbadał on w tym czasie **14 departamentów francuskich, które były obsadzone gęstą siecią szpiegowską i podzielone na 4 okręgi,** podlegające inspektorom. W czasie wojny sieć ta działała bez zarzutu, uzupełniając w sposób narazie szczęśliwy nieraz bardzo niedostateczną pracę wojskowego rozpoznania pruskiego.

W okresie pomiędzy wojną 1870 roku a światową, w czasie „zbrojnego pokoju" i wyścigu zbrojeń, akcja szpiegowska wszystkich państw rozrosła się do olbrzymich wprost rozmiarów. Między innymi **niezmiernie skutecznie działali przed wojną japońską i podczas niej szpiedzy japońscy, przygotowując zwycięstwo swojej ojczyzny.**

Sama wojna światowa doprowadziła do niesłychanego rozwoju szpiegostwa. Nawet najogólniejszy rys jego dziejów w tym okresie nie da się omówić w ramach krótkiego artykułu.

Tranzakcje walutowe pastora Gerhardta

Drugi dzień sensacyjnego procesu. — Co zeznali świadkowie. — Listy polecające zamiast paszportów

Z Piotrkowa donoszą:

Drugi dzień rozprawy sądowej przeciwko pastorowi Jakubowi Gerhardtowi, obfitował w szereg sensacyjnych momentów.

Jak się okazuje pastor Gerhardt miał spólników w osobach swego syna Horsta Gerhardta i pastora Adolfa Graumana, zamieszkałych w Trzeciej Rzeszy. Ponieważ osoby, którym Gerhardt pomógł do przedostania się przez granicę, miały trudności z przekazywaniem zarobionych pieniędzy do swych rodzin w Polsce, pastor podjął się pośrednictwa.

Emigranci wpłacali swe zarobki synowi jego lub pastorowi Graumanowi w markach a on pieniądze te zwracał rodzinom ich w Polsce. Za 1 markę niemiecką wypłacał rodzinom emigrantów tylko 1 zł 30 gr.

Św. nadkomisarz Kaliszczak b. komendant powiatowy PP. oraz kierownik wydziału śledczego kom. Olszewski, składają mocno obciążające oskarżonego zeznania. Przedstawiciele służby bezpieczeństwa stwierdzają że gdyby rewizję w mieszkaniu pastora przeprowadzono o kilka dni wcześniej, materiał dowodowy byłby o wiele bogatszy.

Oskarżony miał do swych usług specjalnego kuriera, niejakiego Millbranda. Kurier ten był łącznikiem pastora Gerhardta z jego spólnikami w Niemczech.

Oskarżony pastor — według zeznań nadkomisarza Kaliszczaka — wydawał „szwarcującym" się przez granicę **zaświadczenia i listy polecające.** Nie powodował się przy tym oskarżony motywami idealnymi, lecz poprostu miał na widoku interes, bowiem prowadził z wyjeżdżającymi **tranzakcje finansowe.**

Świadek Miętkiewicz podaje, że pastor Gerhardt masowo przesyłał Niemców przez granicę i że przemycający się dostawali w Niemczech nieraz stanowiska **w służbie państwowej.** Jeśli zaś chodzi o sprawy dewizowe, to w Bełchatowie panowało ogólne przekonanie, że **pastor prowadzi poprostu bank dewizowy.**

Świadek Helena Rybak podaje, że pastor z ambony ogłaszał, iż **Niemki nie powinny poślubiać Polaków.**

Zeznaje kilku świadków, którym Gerhardt pomógł do przekroczenia granicy polsko-niemieckiej i uzyskania pracy w Trzeciej Rzeszy na zasadzie wydanych przez niego zaświadczeń i metryk, na których w języku niemieckim stwierdzał przynależność ich do „narodu niemieckiego".

Pastor Jakub Gerhardt nadal nie przyznaje się do nakłaniania swych parafian do przekraczania w nielegalny sposób granicy polsko-niemieckiej, jak również nie przyznaje się do inkryminowanych mu przestępstw dewizowych. Przyznaje się natomiast do tego, że wydawał metryki chrztu w języku niemieckim dla przedstawienia ich przyszłym „chlebodawcom" swych petentów w Niemczech. Wśród tych zaświadczeń były również takie, które stwierdziły niemieckie pochodzenie właściciela.

Rozprawa trwa.

Taktyka radnych P.P.S.

będzie ustalona na posiedzeniu rady naczelnej

W sobotę i niedzielę toczyć się będą w Warszawie obrady rady naczelnej PPS. Na posiedzenie wyjeżdżają z Łodzi pp. Szewczyk, Wachowicz i Walczak, którzy reprezentują w radzie naczelnej OKR łódzki.

Ciekawym punktem obrad jest sprawa **taktyki radnych socjalistycznych we wszystkich radach miejskich,** ostatnio wybranych. Po za tym omówiona ma być, jak nas informują, sprawa **następnego kongresu partyjnego,** który odbyć się ma w Łodzi. (i)

Z muzyki

Wieczór sonat i pieśni

Skromna sala Klubu Inteligencji Żydowskiej nadaje się do produkcyj muzycznych o charakterze kameralnym. Panuje tu nastrój bliskiego kontaktu pomiędzy słuchaczami a wykonawcą programu, nastrój sympatii i wzajemnego zaufania. W tych sprzyjających warunkach komisja muzyczna klubu winna dbać w pierwszym rzędzie o poziom artystyczny koncertów, unikając tandety, która może tylko zniechęcić publiczność.

Oczywiście, trudności są znaczne. Oto kwartet smyczkowy, który przed kilku tygodniami wystąpił na estradzie klubu, został zdekompletowany, ubył mu bowiem świetny, niewątpliwie najlepszy wiolonczelista łódzki, p. Mieczysław Ranjberg, który w najbliższych dniach emigruje do Ameryki. Nie brak również przeszkód innego rodzaju.

Niemniej jednak powtarzamy, iż władze klubu winny dołożyć wszelkich starań, by nie dopuścić do obniżenia wartości koncertów, gdyż wszelkie łatwizny i posunięcia w kierunku najmniejszego oporu — doprowadza niechybnie do likwidacji tej pożytecznej placówki artystycznej.

Na koncercie wtorkowym wystąpił b. artysta niemieckich scen operowych p. Handzel. Jest to śpiewak o wybitnej inteligencji muzycznej, artysta głęboki i myślący, świetny znawca klasycznego repertuaru pieśniowego. Piękny świat poezji i pieśni, w którym zespoliły się nieśmiertelne duchy Heinego i Schumanna, Goethego i Schuberta, jest ojczyzną pana Handzla. Tu okazała się świadomość artystyczna, stąd przyszły pierwsze wrażenia młodości, te wrażenia, które pozostawiają niezatarty ślad na całe życie. Gdy słuchamy p. Handzla, wyczuwamy jego gorące umiłowanie i kult dla dobrej muzyki, i odrzucając wszelkie zastrzeżenia, ulegamy wzruszeniu, które płynie ze śpiewu i deklamacji artysty.

Część programu wykonali pp. Turszowa i Tursz, którzy odegrali sonaty Haendla, Mozarta i Tansmana na fortepian i skrzypce.

am.

Nasz reporter zanotował:

Michał Perszyński, o niewiadomym miejscu zamieszkania, napił się w celu samobójczym jodyny. Desperatowi udzielono doraźnej pomocy.

★

W mieszkaniu własnym przy ulicy Bronisławy Nr. 22, wskutek wadliwego urządzenia pieca uległa zaczadzeniu 35-letnia Julianna Bengez. Zaczadzoną pozostawiono na miejscu w stanie bardzo osłabionym.

★

Na ulicy Rzgowskiej najechana została przez samochód 25-letnia Genowefa Bujak, zamieszkała przy ulicy Piotra Nr. 11.

Poszkodowana odniosła ogólne obrażenia ciała.

★

W warsztacie kołodziejskim przy ulicy Piaskowej Nr. 39 uległ wypadkowi przy pracy 31-letni Stanisław Biliński, odnosząc rany głowy i złamanie przedramienia. Bilińskiego przewieziono do szpitala.

★

Na ulicy Borowej poraniony został w czasie bójki 27-letni Tadeusz Kosiński, zam. przy ulicy Radomskiej Nr. 3. Poszkodowany odniósł rany głowy i tułowia.

★

W bramie przy ulicy Franciszkańskiej Nr. 4 pozostawiono dziecko bez opieki. Niemowlę przesłano do miejsk. domu wychowawczego.

— W klatce schodowej przy ulicy Pomorskiej Nr. 18 znaleziono porzucone dziecko płci żeńskiej, w wieku około 6 tygodni.

Na posesji przy ulicy Wioślarskiej Nr. 21 lokatorka tego domu 62-letnia Władysława Portych pośliznęła się i upadła tak fatalnie, iż odniosła złamanie nogi.

Stanisławowi Majerowi przy ulicy Nowomiejskiej Nr. 18 skradziono 2 paczki manufaktury. Pościg nie dał konkretnych wyników. Jedną paczkę znaleziono na ulicy. Została ona przez sprawców porzucona.

W III-cim komisariacie policji państwowej znajdują się 52 główki od maszyn do szycia, pochodzące prawdopodobnie z kradzieży. Łup znaleziono na ulicy.

„PRZYTULISKO DLA KOBIET (Południowa 66)

W niedzielę, dn. 26 lutego r. b. odbędzie się miast tradycyjnego „Balu Białych Łóżeczek“ na rzecz „Przytuliska dla sierot“ w Sali Malinowej Grand Hotelu Dancing z pełnym programem artystycznym lokalu. Należy przypuszczać, że zarówno piękny cel zasilenia funduszów znanej instytucji, jakoteż i sama Sala Malinowa ściągną liczne grono publiczności.

Bilety ulgowe do nabycia w firmie „Plutos“, Piotrkowska 55.

Nowe układy zbiorowe

w przemyśle budowlanym i rzeźniach miejskich

Zrzeszenie przedsiębiorców budowlanych oraz cechy rzemiosł budowlanych nadesłały do okręgowego inspektoratu pracy oraz do związków zawodowych pismo, **wypowiadające układ zbiorowy w budownictwie, zawarty na mocy orzeczenia nadzwyczajnej komisji rozjemczej z terminem do 31 marca r.b.**

W związku z tym już w przyszłym tygodniu podjęte mają być rokowania o ustalenie **nowych warunków pracy na sezon nadchodzący.**

⁂

Wczoraj odbyła się w inspekcji pracy konferencja w sprawie **układu zbiorowego dla pracowników obu rzeźni miejskich.** Na konferencji uzgodniono wszystkie punkty układu, wprowadzając szereg postulatów związków zawodowych, mianowicie: **po 10 latach pracy pracownicy korzystać będą z 3-tygodniowych urlopów, po 20 latach — z 4-tygodniowych.** W razie śmierci pracownika rodzina otrzymywać będzie zasiłek, w wysokości **całomiesięcznej pensji.** Kasa przezorności obowiązywać będzie wszystkich pracowników.

Podpisanie układu nastąpi w przyszłym tygodniu. (i)

Groźny pożar w fabryce

Edmunda Lorenca przy ul. Pabianickiej № 49

Wczoraj o godzinie 10 rano w zakładach przemysłowych **Edmunda Lorenca** mieszczących się w murach spadkobierców F. Keniga przy ul. Pabianickiej 49, na parterze dwupiętrowego budynku, w oddziele przygotowawczym przędzalni, **wybuchł pożar, który w pierwszej chwili przedstawiał się groźnie.**

Ogień wybuchł na maszynie zgrzebnej, najpewniej wskutek zatarcia w łożysku i przerzuciwszy się na łatwopalny puch wigoniowy, **rozszerzał się szybko.**

Na miejsce zjechały **trzy plutony straży stałej, 5-ty oddział fabryczny oraz kolumna wodna**

Dzięki energicznej akcji straży **ogień został stosunkowo szybko opanowany i** zagrożone wyższe piętra zostały całkowicie uratowane. Praca w tych oddziałach nie została przerwana.

Straty szacowane są **na kilkadziesiąt tysięcy złotych. Wskutek zniszczenia oddziału około trzydziestu robotników traci narazie chleb.**

Dodać należy, **iż w sąsiedztwie objętej pożarem części fabryki mieszczą się składy artykułów chemicznych, wśród których wiele było materiałów łatwopalnych.** Z tego względu akcja straży wymagała szczególnej uwagi i znacznych wysiłków, by nie dopuścić do szerzenia się ognia. (l)

Najciekawsze audycje literackie

Co Polskie Radio przygotowuje na marzec. — „Spowiedź Chinki“ Pearl Buck

W ciągu marca słuchacze Polskiego Radia będą mieli okazję zaznajomić się z kilkoma audycjami literackimi o nieprzeciętnej wartości.

Na czoło zamierzeń Polskiego Radia wysuwa się realizacja mikrofonowa **„Dziadów“ A. Mickiewicza** w opracowaniu Leona Schillera, ze słowem wstępnym dr. Tomasza Perleckiego. „Dziady“ nadane będą w ciągu trzech kolejnych wieczorów od 16 do 19 marca.

Jeśli chodzi o słuchowiska — to podkreślić należy przygotowane przez Łódź słuchowisko **„Spowiedź Chinki“** według powieści Pearl Buck, tegorocznej laureatki Nobla.

Cieszący się wielkim powodzeniem wśród radiosłuchaczy cykl audycyj literackich „Pochodnie wieków“ przyniesie w ciągu marca **sylwetki Kolumba i Kopernika,** obu czołowych reprezentantów swoich czasów.

W dn. 19 marca, jako w dzień imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego Polskie Radio nada m. in. audycjami interesujący szkic literacki p. t. **„Juliusz Słowacki w życiu Marszałka Piłsudskiego“** i audycję okolicznościową „W cieniu miecza“ Leopolda Staffa z muzyką T.Z. Kasserna i wstępem Stanisława Wasylewskiego.

W audycjach młodzieży na uwagę zasługuje radiofonizacja **„Nędzników“ Wiktora Hugo,** a w audycjach dla szkół słuchowisko o Marii Skłodowskiej-Curie.

Radioprogram

PROGRAM ROZGŁOŚNI ŁÓDZKIEJ POLSKIEGO RADIA.

PIĄTEK, dnia 24-go lutego 1939 r.

5.30—5.35: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“. 5.35—6.35: Muzyka poranna (płyty) 6.35—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.00: Muzyka (pł.). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.25: Audycja dla szkół: „Mała bohaterka“ — słuchowisko dla dzieci starszych według L. Falorsi-Sistini w tłum. J. M. Oleksińskiej. 11.25—11.57: Zimowe nastroje (płyty). 11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—14.50: Pieśni w mistrzowskim wykonaniu (płyty). 14.50—15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.20: Audycja dla młodzieży: „Dwie lekcje“ — bajka Hertza. 15.20—15.30: Poradnik sportowy. 15.30—16.00: Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Poznańskiej pod dyr. Eugeniusza Raabego. 16.00—16.08: Dziennik popołudniowy. 16.08—16.20: Wiadomości gospodarcze. 16.20—16.30: Rozmowa z chorymi, ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). 16.30—17.02 Audycja z okazji święta narodowego Estonii: 1) Przemówienie Ministra Pełnomocnego Estonii Hansa Markusa. 2) Artur Lemba — Kwartet smyczkowy Fis-moll. Wykonawcy: Kwartet smyczkowy P. R. (Stanisław Włodarski — I skrzypce, Eugeniusz Skowroński — II skrzypce, Hanryk Trzonek — altówka i J. Mikulski—wiolonczela).

17.02—17.17: Jak się pisze testament — pogadanka — wygł. Karol Pędowski.

17.17—17.45: Miniatury fortepianowe Waltera Niemanna w wyk. Z. Szafranowej (Lwów).

17.45—18.00: Literatura dla wszystkich—„Tętniące serca“ — Selmy Lagerlöff.

18.00—18.20: Pieśni w wykon. Edmunda Rejnholda, akompaniuje Nela Korwin-Korotkiewiczówna.

18.20—18.25: Jak spędzić święto? — poradzi Ludwik Szumlewski.

18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne.

18.30—19.00: Teatr Wyobraźni: „Kogut“—dialog Lukianosa z Samosaty, w oprac. Władysława Madya. Przekład Boguckiego.

19.00—20.35: Koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Mała Orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego, Trio Emilii Zielińskiej, Marian Orzechowski — wibrafon, J. Mikulski—wiolończ.

20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny. Wiadomości meteorologiczne. — Wiadom. sportowe. Nasz program na jutro.

21.00—21.15: Chór Polskiego Radia pod dyr. St. Nawrota. Pieśni o morzu.

21.15—22.30: Koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej. Wykonawcy: Ork. Filharm. Warsz. pod dyr. Issay Dobrowena i Kwartet wokalny Kedrowa.

22.30—22.45: „Poezja jako siła realna“ — szkic literacki Stanisława Miłaszewskiego

22.45—22.55: Muzyka (płyty).

22.55—23.00: Wiadomości bieżące.

23.00—23.05: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

17.00—MEDIOLAN: Koncert orkiestry z Akademii Św. Cecylii.

19.30—SOFIA: „Aida“ — opera Verdiego.

20.10—LIPSK: „Turandot“ — opera Pucciniego.

21.00—FLORENCJA: „Francesca da Rimini“ — opera Zandonai'ego.

21.00—MEDIOLAN: Koncert symfoniczny.

21.00—BRUKSELA Flam.: Koncert symfoniczny.

21.30—PARIS P.T.T.: Koncert muzyki symfonicznej. Sol. Colette Gaveau (fort.).

Każdy nowy dzień zimy pogarsza niedolę bezrobotnych. Pamiętajmy o tym — składajmy ofiary na Pomoc Zimową

TEATR MUZYKA SZTUKA

TEATR MIEJSKI.
(Śródmiejska 15).

Dziś, w piątek, o godz. 8.30 wiecz. sztuka Peyret Chappuis'a „Szaleństwo“ z Z. Życzkowską w roli głównej.

TEATR POLSKI.
(Cegielniana 27).

Dziś, w piątek i w sobotę o godz. 8.30 wiecz. komedia Devala „Subretka“ ze Stefanią Jarkowską w roli tytułowej.

„CZERWONY KAPTUREK“ w Teatrze Geyera (Piotrkowska 295).

W niedzielę o godz. 12.30 w Teatrze Geyera (Piotrkowska 295) odegrana będzie dla dzieci po raz ostatni piękna baśń w 3-ch aktach „Czerwony Kapturek“ pod reżyserją Józefa Pilarskiego.

TEATR DLA DZIECI „KOT W BUTACH“.
(Al. Kościuszki 57).

W niedzielę o godz. 12-ej w poł. i 4.15 po południu dana będzie baśń zimowa Lucyny Krzemienieckiej p. t. „Historia cała o niebieskich migdałach“, pełnej wspaniałych efektów inscenizacji reż. Jana Wesołowskiego (Warszawa).

Z INSTYTUTU PROPAGANDY SZTUKI.

W najbliższą niedzielę, dnia 26-go lutego w odbędzie się w Instytucie Propagandy Sztuki, w parku Sienkiewicza, uroczyste otwarcie w obecności władz i przedstawicieli społeczeństwa wystaw zbiorowych: stow. plastyków „Szkoła Warszawska“ oraz Eugenii Różańskiej, Jerzego Wolffa i Stanisława Zalewskiego. Uroczyste otwarcie nastąpi o godz. 1-ej w poł.

KWARTET WOKALNY KEDROFFA W FILHARMONII.

W czwartek, dnia 2 marca r. b. o godz. 8.45 wiecz. wystąpi w sali Filharmonii kwartet wokalny Kedroffa, cieszący się w całym świecie sławą najlepszego zespołu śpiewaczego. Bilety już sprzedaje kasa Filharmonii.

TEATR ŻYDOWSKI W FILHARMONII.

Dziś punktualnie o godz. 9.15 wiecz. widowisko satyryczne w 2-ch częściach (16 obraz.) p. t. „Tate, du łachst?“ — Bilety do nabycia w kasie Filharmonii.

KRZEWIENIE KULTURY MUZYCZNEJ W ŁODZI.

Wydział Oświaty i Kultury Zarządu Miejskiego w Łodzi informuje, że wzorem lat ubiegłych przystępuje do zorganizowania popularnych koncertów dla młodzieży szkół powszechnych klas siódmych. Będzie to cykl, złożony z 3-ch audycyj.

Koncerty te organizuje się gwoli krzewienia kultury muzycznej wśród młodych pokoleń. Pierwszy cykl poświęcony będzie muzyce polskiej, drugi — muzyce romantycznej, trzeci — operowej.

Pierwszy z cyklu koncert odbędzie się dnia 27-go b. m., drugi — 28 b. m., trzeci 1-go marca i t. d.

WYSTAWA OBRAZÓW PO Ś. P. KAROLU EISERCIE.

W dniu 26 b. m. o godz. 12-ej w poł. w salonach Muzeum Historii i Sztuki im. J. i K. Bartoszewiczów (Plac Wolności Nr. 1) odbędzie się uroczyste otwarcie wystawy obrazów, ofiarowanych gminie miejskiej Łódź przez ś. p. Karola Eiserta.

Uroczystość otwarcia wystawy tej nastąpi w obecności przedstawicieli władz państwowych i samorządowych oraz społeczeństwa.

„W. I. Z. O.“

Dziś, w piątek, dnia 24-go lutego o godzinie 5-ej po poł. w lokalu własnym (Piotrkowska Nr. 86) odbędzie się podwieczorek towarzyski, podczas którego p. dr. Gizela Thonowa wygłosi referat n. t. „Palące zagadnienia wychowania młodzieży w dobie obecnej. Wstęp wolny dla członkiń i wprowadzonych gości.

* * *

W poniedziałek, dnia 27-go lutego o godzinie 9-ej wiecz. odbędzie się referat Jakóba Uri Zasławskiego z Palestyny n. t. „Palestyna — Londyn“.

Z MŁODEGO „W.I.Z.O.“

W sobotę, dnia 25-go b. m., o godz. 18-ej w lokalu własnym (Piotrkowska 86) p. mecenasowa Keil wygłosi referat n. t. „Maria Skłodowska-Curie, jako kobieta i patryjotka“.

„NOWY KRYZYS EUROPY“

Klub Demokratyczny w Łodzi urządza w niedzielę, dnia 26-go lutego o godzinie 12-ej w poł. w sali Teatru Miejskiego (Śródmiejska Nr. 15) odczyt red. „Czarno na białem“ Januarego Grzędzińskiego na powyższy temat. Odczyt zapowiada się niezwykle ciekawie ze względu na osobę prelegenta, jak i sam temat.

Przedsprzedaż biletów odbywa się codziennie w lokalu Klubu Demokratycznego, ul. Kilińskiego 49, od godz. 19—21.

Z POLSKIEGO TOW. HISTORYCZNEGO.

W piątek, dnia 24-go lutego r. b., w lokalu Towarzystwa (Sienkiewicza 46, I p.) odbędzie się wykład doc. d-ra Stanisława Seligi p. t. „Germania Tacyta“. Początek punktualnie o godzinie 18.15.

Odczyt ten w ramach cyklu wykładów o kulturze starożytnej, przeznaczonych przede wszystkim dla nauczycieli-humanistów, organizuje Wolna Wszechnica Polska w porozumieniu z Polskim Tow. Historycznym.

SPORT

Polska remisuje z Węgrami na mistrzostwach akademickich świata

Lillenhammer. 23 lutego.

W czwartek na mistrzostwach akademickich świata w Lillenhammer Polska rozegrała mecz hokejowy z Węgrami, wywalczając wynik remisowy 1:1. Polscy hokeiści przeważali w polu pod bramką przeciwnika, ale nie umieli swej przewagi wyzyskać cyfrowo.

Należy zaznaczyć, że reprezentacja akademicka Węgier jest równoznaczna z reprezentacją państwową.

Mistrz Polski w koszykówce grać będzie w Łodzi

W ciągu soboty i niedzieli będzie bawić w Łodzi wielokrotny mistrz Polski w koszykówce męskiej — K.P.W. z Poznania, który rozegra pierwszego dnia mecz z ŁKS-em, zaś drugiego — z reprezentacją Łodzi. Mecze te odbędą się w hali sportowej w parku im. Poniatowskiego (w sobotę o godz. 21-ej i w niedzielę o godz. 19-ej).

K.P.W. przyjeżdża w składzie: Szymura (reprezentacyjny pięściarz), Grzesiowiak, Łój, Patrzykąt, Smigielski, Kasprzak, Dylewicz, Abramowicz, Maszkiewicz.

Reprezentacja Łodzi wystąpi w składzie: Kowalczyk, Zieliński, Joss, Bujnowicz, Amanowicz (Ł.K.S.), Smolarek, Sobiecki, Hołyszewski (Wima), Rybowski (Znicz) Stanikowski (Zjednoczone).

Łódź za zniesieniem Zarządu Ligi

Zarząd Łódzk. Okręg. Związku Piłki Nożnej na ostatnim posiedzeniu omawiał wnioski zgłoszone przez poszczególne okręgi na walne zebranie P.Z.P.N. w dniu 26 lutego w Warszawie i zajął odnośnie tych wniosków stanowisko, które obowiązywać będzie delegatów Związku Łódzkiego.

Przede wszystkim zarząd Ł.Z.O.P.N. postanowił poprzeć wniosek Śląska o skasowanie zarządu Ligi i utworzenie w zamian odpowiedniego wydziału przy P.Z.P.N., następnie Ł.Z.O.P.N. postanowił przeciwstawić się wnioskowi okręgu śląskiego o powiększenie liczby klubów w Lidze do 12-tu, gdyż według związku łódzkiego liczba 10 klubów w Lidze jest zupełnie dostateczna. Zarząd Ł.Z.O.P.N. postanowił poprzeć wniosek okręgu wileńskiego, by wydziały spraw sędziowskich były wybierane przez walne zgromadzenia poszczególnych O.Z.P.N-ów.

Na czele delegacji łódzkiej udającej się do Warszawy stać będzie prezes inż. Konopka.

Pierwsze mecze o mistrzostwo klasy A

W lokalu Ł.Z.O.P.N. odbyło się zebranie przedstawicieli klubów klasy A, w obecności których odbyło się rozlosowanie terminarza II-ej rundy mistrzowskiej. Rozgrywki łódzkiej klasy A rozpoczną się w przyszłą niedzielę 5-go marca od rozegrania meczy zaległych. Podajemy mecze przewidziane kalendarzykiem na najbliższe tygodnie: 5-go marca: U.T. Ib — Burza (Pabianice), 12-go marca: U.T. Ib — Zjednoczone, 19-go marca: U.T. Ib — Sokół (Pabianice) i 26 marca: U.T. Ib — Wima.

Dnia 2-go kwietnia rozpocznie się II-ga runda mistrzostw przy udziale 11 klubów (wraz z ex-ligowym ŁKS-em). W dniu 2 kwietnia odbędą się mecze: Wima — Burza, U.T. Ib — Sokół (Pabianice), Ł.K.S. — Ł.K.S., P.T.C. — W.K.S. i Zjednoczone — Ł.T.S.G.; 9-go kwietnia: Wima — U.T. Ib, Burza — Sokół (Pabianice), Ł.K.S. — P.T.C., Zjednoczone W.K.S. i S.K.S. — Sokół (Zgierz).

Dyktator wystawy światowej w N.-Jorku

Prezydent policji reguluje ruch na ulicy.-Whalens rozpoczął swą karierę jako sekretarz burmistrza. — Konkurencyjna walka między burmistrzem a jego sekretarzem.—„Autonomiczny rząd" na terenach wystawowych

Na mostku policyjnym w samym centrum Times Square stanął pewnego wieczoru zamiast posterunkowego **sam pan prezydent policji newjorskiej.** Ludzie przystawali na chodnikach i przyglądali się z wielkim zaciekawieniem, jak pan prezydent policji dyrygując swą pałeczką, regulował ruch uliczny.

Chodziło o to, że tego dnia policja newjorska wydała nowe przepisy, regulujące ruch kołowy i pieszy, w dzielnicy teatralnej i pan prezydent postanowił pierwszego dnia podczas premiery w teatrach newjorskich **osobiście dać przykład swym młodszym kolegom, jak należy przepisy te wykonywać...** W pewnej chwili zgromadzona na chodnikach publiczność amerykańska zgotowała szefowi policji żywiołową owację. Rozległy się oklaski na ulicy newjorskiej... Pan prezydent — **w smokingu i z białym kwiatem w butonierce** — uśmiechnął się i ukłonił się wdzięcznie. Nawiasem dodać należy, iż prezydentem policji newjorskiej jest **Grover Whalens.** Ten sam, który odpowiada za bezpieczeństwo największej wystawy światowej, jaka wkrótce ma być otwarta w Ameryce.

Grover Whalens urodził się w 1886 roku i przygotowywał się do zawodu kupieckiego. Aż oto w 1917 roku rozpoczęła się w Ameryce słynna kampania wyborcza, która wywołała większą sensację, niż przystąpienie Ameryki do wojny. Whalens staje na czele organizacji pod nazwą **„Bussiness Men's League"**, która dzięki jego niespożytej energii zdobywa coraz wększe wpływy polityczne. Dzięki tej propagandzie burmistrzem New Yorku został **John Hylans, który nie zapomniał, komu zawdzięcza swą karierę i powołał Whalensa na stanowisko swego sekretarza.**

Po wojnie New York stał się celem wycieczek dla wszelakich znakomitości z Europy. Od wielu dziesiątków lat New York nie gościł w swych murach tylu uczonych, polityków pisarzy i sław spor

Dziś zasiada on w zarządzie głównym towych. Miasto nie mogło sobie dać po prostu rady z przyjęciami i powitaniami. Doszło do tego, że stworzono stały komtet uroczystościowy, a na jego czele stanął, oczywiście, **„szef miejskiego protokułu", zawsze elegancki i uprzejmy sekretarz pana burmistrza — Grover Whalems.**

Na tym nowym stanowisku zyskał on miano **„amerykańskiego powitacza Nr. 1"**. Jak sam się później wyraził, jego celem było **„pokazanie światu, że New York nie jest zimnym, nieprzyjemnym miastem, lecz potrafi okazać również czułe i gorące serce".**

Whalens przyjmował monarchów i championów sportowych, ministrów i zwycięzców konkursu pływackiego przez kanał La Manche.

I jak to często bywa w podobnych wypadkach, forsowany przez burmistrza Hylana sekretarz zyskiwał coraz więcej popularności i w końcu byli tacy, którzy **nie znali nazwiska burmistrza, ale jego uroczy, sympatyczny sekretarz wszystkim był znany.** Hylan zdawał sobie sprawę, do czego to może doprowadzić i postanowił zwolnić go z zajmowanego stanowiska.

Grover Whalens otrzymał wcale nie złą posadę w wielkim koncernie towarowym, lecz gdy tylko fotel burmistrza zajął Jimmy Walker, wróciły dlań dawne dobre czasy...

W. 1928 roku Whalens zdecydował się na zajęcie stanowiska, które w owych czasach nie było zbyt ponętne, a mianowicie **prezydenta policji newjorskiej.** Było to wtedy, gdy wódz newjorskich gangsterów **Arnold Rothstein,** został nagle zamordowany skrytobójczo, prawdopodobnie przez swoich wrogów ze świata podziemnego. Policja czyniła wszystko, co było w jej mocy, lecz nie udało się jej wykryć mordercy. Nowojorczycy zaczęli patrzeć nieco krzywym okiem na swych opiekunów...

Wprawdzie Whalens po objęciu stanowiska szefa policji również nie wykrył sprawcy tego morderstwa, ani też nie udało mu się przyłapać innych groźnych zbrodniarzy, ale podawał on często do prasy zapowiedzi zbliżających się rewelacyj i sensacyj w tej dziedzinie, że, z jednej strony, świat **podziemny ogarnęła panika, z drugiej zaś — szerokie sfery przyjęły dobre chęci za dokonany czyn.**

New York nie miał jeszcze takiego szefa policji. Do urzędu przybywał on zawsze **ubrany jak na wesele.** Dla urzędników, pracujących w wydziale prezydialnym, opracował własne projekty mundurów. Jego auto posiadało **specjalny sygnał alarmowy,** przy czym sygnał ten podawał on, a nie szofer. Gdy Jimmie Walker doszedł do tego samego wniosku co ongiś burmistrz Hylan, **Whalens musiał wrócić do koncernu towarowego...**

Dziś zasiada on w zarządzie głównym wielkiej wystawy Newjorskiej. Nazwisko jego zrosło się z wystawą do tego stopnia, że bardzo wiele osób uważa go za **organizatora i „właściciela" wystawy...**

Gdy Whalens objął władzę na terenach wystawowych, zgłosili się doń delegaci z San Francisko, proponując mu zorganizowanie wystawy również w ich mieście. Gdy Whalens zwrócił im uwagę, że nie mogą się odbywać jednocześnie dwie wystawy, delegaci odparli na to, że przecie wystawa newjorska napewno nie będzie otwarta wcześniej, niż w roku 1942-im!...

— Panowie się mylą — odparł Whalens. **— Mimo wszystko otwarcie wystawy newjorskiej nastąpi zgodnie z planem — dnia 30 kwietnia 1939 roku!**

Whalans zabrał się do pracy rzeczywiście w niebywałym tempie. Na terenie wystawy powstał jak gdyby **samodzielny rząd.** Nad gmachem zarządu wystawy powiewa obok sztandaru państwowego, drugi sztndar **niebiesko-pomarańczowy z godłem wystawy.** Emerytowany admirał W. H. Standley sprawuje w „rządzie wystawowym" funkcje **ministra spraw zagranicznych.** Sprowadzono nawet z Waszyngtonu specjalnego „szefa protokułu", który będzie witał znakomitych gości, przybywających na wystawę.

Sam gmach zarządu wystawy, w którym urzęduje Grover Whalens, kosztuje **milion dolarów.** Kalkulacja wystawy przedstawia się następująco: — koszta wystawy będą pokryte dopiero **po sprzedaniu 40 milionów kart wstępu.** Liczy się na to, że każdy gość zwiedzi wystawę przeciętnie trzy razy, a więc według obliczeń organizatorów wystawę ma zwiedzić ogółem **14 milionów osób!**

Jakże wielka musi być propaganda, która ma ściągnąć na teren wystawy 14 milionów osób!... Ale jeśli ktokolwiek jest w stanie tego rodzaju propagandę przeprowadzić, to chyba nikt inny, tylko właśnie — Grover Whalen!

F. C.

Obchodzono święta hitlerowskie

w szkole powszechnej w Dąbrowie.—P. Szamałek został uniewinniony

Józef Szamałek, członek opieki szkolnej przy szkole powszechnej w Dąbrowie pod Łodzią, stwierdził wraz z innymi rodzicami, że **kierownik szkoły, Leonard Schiewe,** udziela lokalu szkolnego na **obchody hitlerowskie** i że zamiast zajmować się nauczaniem, poświęca czas przeznaczony do zajęć, na dozorowanie budowli własnego, powstającego obok szkoły, domu.

Szamałek złożył doniesienie do władz szkolnych.

Kierownik szkoły, Schiewe, czując się tymi wersjami oraz owym doniesieniem do władz dotknięty, **złożył przeciwko Szamałkowi skargę o zniesławienie.**

Wczoraj sprawa ta znalazła się na wokandzie sądu grodzkiego. Przewodniczył sędzia Salmanowicz. Oskarżonego Szamałka bronił adw. Brzeziński.

Obrona przeprowadziła dowód prawdy w tej postaci, iż istotnie **obchody w święta hitlerowskie były w lokalu szkoły urządzane, zaś raz jeden zamiast być w szkole, był Schiewe w godzinach zajęć na budowli.**

Szamałek został uniewinniony. (l)

Ostrzeżenie dla ekspedientek sklepowych

Kolporterka fałszywych monet skazana na 3 lata więzienia

W dniu 3 grudnia r. ub. do sklepu galanterii przy ul. Piotrkowskiej 148, przybyła jakaś kobieta i poczęła wybierać skarpetki. Po długich targach, gdy cena została wreszcie uzgodniona — **kupująca dała dziesięciozłotówkę.** Ekspedientka stwierdziła, że moneta jest autentyczna i schowała ją do szuflady, by wydać resztę. — Ale ciężka klientka oświadczyła, że **jednak jest jej za drogo,** dostała dziesięciozłotówkę z powrotem i wreszcie **znów zgodziła się na kupno, dając rzekomo tę samą monetę.**

Te wszystkie czynności miały jedno na celu: **wpakować ekspedientce drugą monetę — fałszywą.**

Fortel się jednak nie udał, wezwana została policja i nieznajoma — **Eudokia Zajkin** — została zatrzymana.

Wczoraj Zajkin odpowiadała przed sądem okręgowym.

Do winy się przyznała, oświadczając, iż jako karana za kradzieże, nauczyła się tego tricku w więzieniu, gdzie również poznała dostawczynię falsyfikatów.

Jak głosi analiza z mennicy państwowej — **falsyfikatów tego typu,** co go próbowała kolportować oskarżona, było **już w samej mennicy, a więc ujawnionych, 1233 sztuki.**

Eudokia Zajkin została skazana na 3 lata więzienia. (l)

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 24 lutego 1939 r. | Dział gospodarczy — tel. 211-66

Granice finansowania

Będący przedmiotem rozpoznania parlamentarnego pełny plan inwestycyjny na rok1939/40 obejmuje kwotę bezmała półtora miliarda z włączeniem w to kwoty potrzebnej na obsługę długów amortyzacyjnych).

Watro zwrócić uwagę na spsób, w jaki oświetlił zagadnienie sfinansowania inwestycji p. vice-premier w swym przemówieniu na komisji inwestycyjnej w zeszłym tygodniu.

„Można sfinansować inwestycje — powiedział p. vice-premier — z 4 źródeł: z nadwyżek budżetowych, z drenażu wewnętrznego rynku pieniężnego, można to uczynić z dopływów kredytów zagranicznych i — wreszcie — z emisji znaków pieniężnych lub ich surogatów w ilości przekraczającej potrzeby aktualnych obrotów gospodarczych". Analizują (w dłuższym wywodzie te cztery drogi, badając w szczególności — czy i ile są one „viable" na terenie polskim — doszedł min. Kwiatkowski do stwierdzenia, że

1) idąc **drogą zwiększenia nacisku śruby podatkowej „nie można dziś i w najbliższych latach oczekiwać wielkich sukcesów"**: te 36 zł., które płaci się w Polsce podatków na głowę ludności stanowi rozsądne maXimum, ze względu na stan dochodu społecznego, aczkolwiek jest to cyfra pozostająca daleko w tyle za cyframi innych krajów (p. min. Kwiatkowski złożył cenne wyznanie przy tej okazji: to mianowicie, że **świadomie dopuścił w ostatnich czasach do niewyzyskania zwiększających się możliwości podatkowych** bo był przekonany że „akumulator dochodu społecznego był niesłychanie wyczerpany i należało mu stworzyć pewien zapas energii"

2) o ile chodzi o drenaż rynku **pieniężnego** — należy mieć przede wszystkiem na uwadze fakt, że **„rozwój zadłużenia Skarbu Państwa wzrasta dość szybko"**. Wskaźnik zadłużania się wewnętrznego opracowany i zaprezentowany przez p. vice-premiera odtwarza istotnie mało znany fakt, że tempo wzrostu tego zadłużenia jest u nas dużo szybsze niż w innych krajach. Jeżeli bowiem przyjmiemy rok 1935 za1 00 — zadłużenie wynosiło w roku 38-mym: w Szwecji 97, Anglii — 103, USA — 131, Niemczech — 151, Polsce — 164

3)o ile chodzi o **zagadnienie pożyczek zagranicznych** — p. vice-premier słusznie **przestrzega przed nierealnością** która np. cechowała znaną uchwałę sejmu ustawodawczego, upoważniającą rząd do zaciągnięcia pożyczki zagranicznej w kwocie 5 miliardów franków (z r. 1919) a nigdy nie zrealizowaną; **tak samo — przed zaciąganiem pożyczek typu dillonowskiej** (pamiętamy dosadne określenie tego typu pożyczek przez jednego ze znawców naszej finansowości) która zaciągnięta w r. 1925 przy nominale 35 mil. dol. na 8 p. a. po 17 latach spłaty wynoszącej 50 mil. dol. jest jeszcze w połowie niespłacona!

4) o ile wreszcie chodzi o zagadnienie emisyj warto zapamiętać słowa ministra skarbu:

„WEDLE MEGO GŁĘBOKIEGO PRZEKONANIA, powiedział on. — EMISJA MUSI IŚĆ RÓWNOLEGLE DO WZROSTU OBROTÓW GOSPODARCZYCH".

Przypominając zdanie zdymisjonowanego niedawno dyrektora Reichsbanku: „z zadrukowanego papieru nie można armat odlewać ani chleba wypiekać..." rozwinął minister skarbu zawartą w niem niesporną mądrość, akcentując „**obieg — to nie sam tylko banknot właściwy**. Wzrost obiegu — to **rozbudowa zaufania do weksla i zobowiązania dłużnego, to obieg czekowy bezgotówkowy, to kredyty"**. To — sparafrazujmy— spokojna, **niezakłócana poza-gospodarczymi momentami**, produkcja dóbr i wymiana.

Streszczenie mowy vice-premiera na komisji sejmowej podane było oczywista przez prase. W młynie codziennych wiadomości i potoku słów płynącego z ulicy Wiejskiej została ona jednak zmieniona na tyle, że uszły naogół uwadze opinii publicznej tezy o granicach i warunkach finansowania wielkich zadań Państwa. A właśnie tezy te — będące w swej treści trafną repliką z jednej strony dla wszelkiego autoramentu fantastów — z drugiej — dla autorów niedowarzonych prognoz — na szczególną uwagę zasługiwały. az

Pomyślna sytuacja przemysłu konfekcyjnego

w Łodzi. — Znaczny wzrost produkcji. — Kupcy z Rzeszy zaopatrują się w Gdańsku w konfekcję łódzką

Dotychczasowy przebieg obrotów, zarówno na rynku miejscowym jak i na rynkach prowincjonalnych, wskazuje, zdaniem sfer zainteresowanych, na **dużą poprawę gospodarcza przemysłu konfekcyjnego.**

Wskaźnik produkcji konfekcyjnej damskiej wzrósł w czasach ostatnich w poważnym stopniu. W niektórych przedsiębiorstwach zanotowano **trzykrotne zwiększenie się produkcji palt damskich w porównaniu z produkcja zeszłoroczną.**

Wbrew pesymistycznym przewidywaniom, że nasz rynek konfekcyjny straci odbiorców gdańskich. **Gdańsk do chwili obecnej kupuje konfekcie łódzką i to w znacznych ilościach.**

W stosunku do roku ubiegłego obroty z Gdańskiem na rynku konfekcyjnym wzrosły o blisko 30 procent, przy czym w dalszym ciągu obroty te stale wzrastają.

Na skutek szeregu zarządzeń w Gdańsku, liczba tamtejszych przedsiebiorstw konfekcyjnych została poważnie ograniczona. Nowe firmy konfekcyjne w Gdańsku w ogóle nie powstaja. W tych warunkach produkcja konfekcii w Gdańsku została ograniczona do minimum, co znowu musiało spowodować zwiększenie importu konfekcji do Wolnego Miasta Gdańska.

Najważniejszą jednak przyczyną wzrostu zakupów konfekcii ze strony Gdańska jest to, że **odbiorcy gdańscy eksportują z kolei artykuły konfekcyjne nabyte w Polsce, do Niemiec.**

W tygodniach ostatnich zaobserwowano liczne **sprzedaże konfekcii łódzkiej w Gdańsku odbiorcom berlińskim.**

Zdaniem naszych informatorów, wielu Niemców przyjeżdża specjalnie do Gdańska, celem dokonania zakupów tej **konfekcji, a specjalnie**, jeżeli chodzi o konfekcję **wełnianą, względnie półwełnianą, która cieszy się w Niemczech** stosunkowo największym popytem. Konfekcja ta odpowiada odbiorcom niemieckim bardziej od konfekcji produkowanej z namiastek. Gdańsk płaci doskonale za nabytą konfekcje, a mianowicie **większość transakcyj z odbiorcami gdańskimi zawierana jest wyłącznie za gotówkę,** co w obecnych warunkach dla konfekcjonerów jest rzecza niezmiernie ważną. Zdarza się również niejednokrotnie, że gdańscy odbiorcy płaca za towar zamówiony **gotówką z góry.**

Ceny wyrobów konfekcyjnych nie zostały zupełnie zmienione, nie mniej jednak sfery zainteresowane przypuszczają, że o ile koniunktura nie ulegnie pogorszeniu, należy liczyć się z możliwością podwyższenia cen zarówno konfekcji męskiej, jak i damskiej.

Jako przyczynę podwyżki tej wymieniają tutejsi konfekcjonerzy w pierwszym rzędzie fakt zwyżki cen towarów wełnianych w niektórych firmach, a następnie **chęć podniesienia rentowności produkcji.** (n)

Zwyżka cen towarów wełnianych

Zmiana cennika w firmach wielkiego przemysłu wełnianego

Jak się dowiadujemy, podwyższyły ostatnio firmy należące do wielkiego przemysłu wełnianego ceny swych wyrobów, wydając nowy cennik na obecny sezon.

Jak nas informują **podwyższyła ceny swych tkanin, a szczególnie gabardin firma Etablissements Piesch,** która jak wiadomo, należy obecnie do koncernu Allart Rousseau et Co. Podwyżka ta oscyluje w granicach **od 5 do 7 procent, firma F. W. Schweikert podwyższyła ceny swych tkanin o 5 procent,** wreszcie w dniach najbliższych spodziewana jest podwyżka cen tkanin wełnianych w firmie **Karol Eisert.**

W ślad za wielkim przemysłem pójdzie przypuszczalnie w niedalekiej przyszłości również przemysł wełniany średni.

Jak widać z powyższego, obecny sezon na rynku tkanin wełnianych w Łodzi rozpoczyna się pod znakiem mocniejszej tendencji.

Jak objaw ten wpłynie na dalsze kształtowanie się sytuacji w danej gałęzi przemysłowej w tej chwili trudno jeszcze przewidzieć. (h)

Starania o zwiększenie importu przędzy

bawełnianej z Anglii. — Pertraktacje Ambasady Brytyjskiej z władzami polskimi

Po ustaleniu w styczniu rb. rozmiarów kontyngentów przywozowych z Anglii na rok 1939 okazało się, że w niektórych grupach przywożonych towarów zachodzić będzie konieczność **przekroczenia ilości ustalonej kontyngentami**, wobec wzrostu wytwórczości w Polsce.

W związku z powyższym dowiadujemy się, że Ambasada Brytyjska nawiązała za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych pertraktacje z Ministerstwem Przemysłu i Handlu w sprawie ustalenia kontyngentów dodatkowych na rok 1939.

Do radcy handlowego Angielskiej Ambasady w Warszawie wpłynęło bowiem cały szereg zgłoszeń od polskich importerów, które przekraczają ilościowo kwotę przyznanych na ten rok kontyngentów. M. in. w związku z tymi zapotrzebowaniami angielski radca handlowy wystąpił o zwiększenie importu przędzy bawełnianej przez ustalenie dodatkowego kontyngentu w wysokości 50 proc. ilości przywozu ustalonej na rok 1939.

Rozmowy na temat ustalenia dodatkowych kontyngentów prowadzone są w tempie przyśpieszonym, aby jak najprędzej mogła być udzielona odpowiedź zainteresowanym importerom, czy mogą liczyć na zwiększony przywóz, co wiąże się ściśle z planem produkcji wielu zakładów przemysłowych w kraju.

W obecnej chwili sprawa ta jest uzgadniana ściślej między komitetem przywozowym a komisją dewizową. Uzgodnienie stanowisk pomiędzy obu instytucjami przed ustaleniem kontyngentów dodatkowych pozwoli na pełne ich wykorzystanie na przestrzeni 1939 r. (w)

Pierwsze zakupy Sowietów w Polsce

po zawarciu układu handlowego

Sowieckie przedstawicielstwo handlowe w Polsce t. zw. Torgpredstwo podjęło już **pierwsze pertraktacje w sprawie większych zakupów towarowych.**

Prowadzone są obecnie rokowania na dostawę do Sowietów z Polski **ciężkich wyrobów lnianych, jak brezentów, tkanin oponowych i t.d.** Ma być również zawarta transakcja z **naszymi fabrykami materiałów piśmiennych na dostawę** rozmaitych artykułów, przeznaczonych dla sowieckich instytucji. Dotyczy to m. in. większych transportów tasiem do maszyn do pisania, kalki i artykułów biurowych.

Poza tym zanotować należy, iż wkrótce udaje się do Moskwy **prezes polskiego przemysłu garbarskiego p. Pfeiffer,** celem przeprowadzenia rozmów w sprawie eksportu z Polski skór podeszwowych i chromowych, w zamian za co Sowiety mają importować do Polski surowe skóry futrzane. (ls).

Spadek deficytu budżetowego Anglii

Budżet Anglii wbrew przypuszczeniom będzie zamknięty nadwyżką

Jak wiadomo, angielskie wpływy budżetowe przypadają w lwiej części na czwarty kwartał roku budżetowego, czyli na okres od 1 stycznia do 31 marca. W ten sposób pierwsze trzy kwartały roku budżetowego (od 1 kwietnia do 31 grudnia) są z reguły zamykane bardzo wielkim deficytem, który zostaje pokryty, przeważnie z nadwyżką, w okresie ostatniego kwartału.

W bieżącym roku budżetowym wzmożone wydatki, m. in. na cele zbrojeniowe, spowodowały wysoki stan deficytu na przełomie 3— i 4 kwartału. Jeszcze **w dniu 7 stycznia r.b. obliczano deficyt budżetowy na ok. 250 miln. funtów. Od tego czasu jednak wpływy budżetowe były tak poważne, że w dniu 21 b. m. bieżący deficyt wynosił już tylko 67,3 miln. funtów.**

Tak szybki spadek deficytu stanowił nawet pewną niespodziankę, wobec czego **dziś wyrażane już są opinie, że rok budżetowy 1938-39, kończący się dnia 31 marca, będzie mógł być zamknięty — wbrew początkowym przewidywaniom — nawet pewną nadwyżką.** (pat).

Nowy Zarząd Związku

Włók. Przemysłu Zarobkowego

W dniach ostatnich ukonstytuował się nowy **Zarząd Związku Włókienniczego Przemysłu Zarobkowego Województwa Łódzkiego.**

Do nowego Zarządu weszli pp.: Epsztajn jako prezes, **St. Koehler** — jako pierwszy wiceprezes, **Fajwlowicz** — jako drugi wiceprezes, **Schmidt** — jako skarbnik, **Rywkin** — jako sekretarz, **Gutman** — jako gospodarz oraz Gwartin, **Rabinow** i **Rotenberg** — jako członkowie zarządu. (h).

Giełda pieniężna

Warszawa, 23 lutego.

Belgia 89.25 — 89.47 — 89.03. Berlin 213.07 ...201. Gdańsk 100.00 — 100.25 — 99.75. Holandia 282.55 — 283.27 — 281.83. Kopenhaga ...18 — 110.62. Londyn 24.24 — 24.91 — 24.77 Nowy Jork 5.31.1/8 — 5.28.5/8 Nowy Jork kabel ...1/8 — 5.31.3/8 — 5.28.7/8. Oslo 124.85 Paryż 14.05 — 14.09 — 14.01. Praga 18.16 — ...06. Sztokholm 128.00 — 128.32 — 1277.68. Zurych 120.55 — 120.85 — 120.25. Włochy ...4 — 27.80.

AKCJE. Bank Polski 134.00 Bank Handlowy ...0. Cukier 38.50 — 39.00 — 38.90. Węgiel ... — 42.75. Granat 112.00 — Lilpop 94.00 — ...0. Modrzejów 20.75. Ostrowiec 78.00 — 77.00 Starachowice 5850 — 58.25. Żyrardów 67.00. Haberbusch 68.50 — 67.75. Tendencja niejednolita.

PAPIERY PROCENTOWE: Wewnętrzna ...8 — 67.75 obt. odsetki inwestycyjna I em. ...0 serie 96.75, inwestycyjna II em. 94.00 serie 98.00, konwersyjna 71.50, dolarówka 44.75. Konsolidacyjna 68.00 —68.00 ost. setki. kolejowa 68.75 — 69.00. 4 i pół proc. ziemskie ser. 5 ...0 — 64.25, 5 proc. Warszawy za 1933 rok ...75 — 74.25 — 74.00. 5 proc. Lublina za 1933 rok 63.00 5 proc. Łodzi za 1933 rok 67.75. Tendencja dla pożyczek i dla listów utrzymana.

• • •

Na wczorajszym zebraniu giełdy warszawskiej panowała w dalszym ciągu dla akcyj tendencja niejednolita.

Kursy listów były utrzymane, pożyczek mocne. Dużym zwłaszcza popytem cieszyły się Inwestycyjna i dolarówka a to w związku ze zbliżającym się terminem ciągnienia tych premiówek.

Z akcji, Bank Polski po dłuższym okresie stałej tendencji zwyżkowej stracił wczoraj 100 punktów, obniżywszy się do kursu 134.

Poza Modrzejowem, który stracił 25 punktów wszystkie inne akcje kursy swoje utrzymały, względnie nawet poprawiły się, jak: Cukier, który zyskał 50 punktów, Lilpop który się poprawił o 50 punktów i Węgiel który się podniósł aż o 125 punktów.

Papiery państwowe i listy wykazały nieznaczne tylko wahania w kierunku jednakże zdecydowanie zwyżkowym.

Giełda łódzka wykazuje nadal nieznaczne tylko obroty. W godzinach wieczornych dokonywano w Łodzi transakcyj: Inwestycyjną I em. po kursie 94, II em. po kursie 95, 5 proc. Listami łódzkimi obracano po 67 — 67.50.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 44.50, poż. inwestycyjna I-sza em. 93.00, poż. inwestyc. II-ga emisja ...00, poż. konsolidacyjna 68.75—68.50, poż. wewnętrzna 67.75 — 67.50, Bank Polski 135.50—...00, 5 proc. m. Łodz 1933 r. 67.50. Tendencja utrzymana.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Groch Victoria 31.50 — 34.50, łubin niebieski 12.00 — 13.00, siemie lniane 58.00 — 59.00. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót 1472 tony.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 23 lutego.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed rokiem
...% Inw. I. em.	93.—	93.—	86.25	82.38
4½% Wewn.	67.38	67.25	65.88	65.—
...% Konwers.	71.50	71.25	69.50	68.75
Dolarówka	44.75	44.50	42.75	43.15
4½ L. Ziem.	64.25	64.50	63.50	63.—
...% L. Warsz. 1933	74.—	74.25	72.50	70.25
...% L. Łódz. 1933	67.75	67.75	65.25	62.75
Bank Polski	134.—	135.—	133.—	112.—
Lilpop	95.—	94.50	93.—	62.50
Żyrardów	67.—	67.—	61.50	72.—

TURNIEJ SZACHOWY W RUDZIE-PABIANICKIEJ.

Wzorem lat ubiegłych, z inicjatywy Kręgu Staroharcerskiego „Pionierów" w Rudzie Pabianickiej, pod protektoratem burmistrza Włodzimierza Grzybowskiego, prezesa Stefana Zamojskiego, prezesa Lucjana Zawadzkiego, odbędzie się w dniu 26 lutego r. b. o godz. 15-ej turniej szachowy drużynowy i indywidualny o mistrzostwo m. Rudy-Pabianickiej.

Zgłoszenia do turnieju należy kierować do dnia 24-go b. m. do sekretariatu Kręgu (ul. Grottgera Nr. 10) w godz. od 19 do 20.30.

TAJEMNICZY STATEK STORPEDOWANY

przez łódź podwodną.—Zagadkowe sygnały S.O.S. — Bezskuteczne poszukiwania statku, który został zaatakowany na Oceanie

Nowy Jork, 23 lutego.

(PAT). W związku z sygnałami S. O. S., odebranymi przez statek „Pecc", który miał być trafiony torpedą, wystrzeloną z nieznanej łodzi podwodnej, radio Marine Corp, komunikuje, że parowiec transatlantycki „Empress of Australia" i transportowiec grecki „Mount Pelion" śpieszą z pomocą na miejsce, wskazane przez radiodepeszę z „Pecc". Przed wieczorem ta sama stacja amerykańska odebrała depesze, wymienione pomiędzy stacją holenderską i pewnym statkiem holenderskim, w którym litery „Pecc" zostały kilkakrotnie wymienione. Wobec słabego odbioru sens depeszy nie został ustalony. Wieczorem ta sama radiostacja otrzymała wiadomość z pokładu „Empress of Australia", że transatlantyk przybył na miejsce, wskazane przez tajemnicze wezwanie S. O. S., **lecz nie znalazł tam ani statku, ani śladów, które wskazywałyby na katastrofę. Poszukiwania trwają nadal.**

Londyn, 23 lutego.

(PAT). Ani „Empress of Australia" ani też grecki frachtowiec „Mount Belion" **nie odnalazły śladów storpedowanego staku.** Warunki atmosferyczne Atlantyku są znakomite, widzialność doskonała. Oba statki przeszukały w ciągu nocy i poranka wielką przestrzeń bez rezultatu. Według wiadomości z Horta na Azorach, statki, które przybyły do portu w piątek **spotkały za południe od wyspy Fayal dwie łodzie podwodne nieznanej przynależności państwowej.**

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

„Czarna giełda" w Londynie

Niemcy rzucają masowo na rynek marki, aby zdobyć dewizy

Londyn, 23 lutego.

(PAT) W związku z ograniczeniami dewizowymi, jakie obowiązują w różnych krajach europejskich, **rozwinęła się ostatnio w Londynie t. zw. „czarna giełda",** na której odbywają się milionowe tranzakcje banknotami różnych państw. Baknoty te, według doniesień z Londynu, są przeważnie przemycane z różnych krajów.

Liry włoskie dostają się do Anglii przeważnie z Abisynii, gdyż tamtejsza ludność nie ma wielkich trudności z wydostaniem tych banknotów poza granice imperium włoskiego.

Cena korony czeskiej wynosi około 450 koron za 1 funta (kurs oficjalny wy **nosi 137 koron).**

Najciekawsze jednak jest to, że mimo ostrych ograniczeń dewizowych, jakie panują w Niemczech, można dostać w Londynie nieograniczone ilości marek niemieckich. W City londyńskiej istnieje przekonanie, że marki niemieckie wyrzucono specjalnie na rynek, **gdyż jest to jeden ze środków, przy pomocy których można otrzymać łatwo pewne ilości dewiz dla finansowania wielkiego importu niemieckiego, koniecznego dla wykonania ogromnych planów zbrojeniowych.**

Referaty na zebraniu Rady Handlu Zagranicznego

Jak już o tem donosiliśmy, odbędzie się w Warszawie w dniu 1 marca b. r. w lokalu Izby Przemysłowo Handlowej plenarne zebranie Rady Handlu Zagranicznego. Na zebraniu zostanie złożone sprawozdanie z działalności Rady za **rok ubiegły oraz sprawozdanie budżetowe.**

Poza tym będą wygłoszone referaty dyr. K. Bajera w sprawie stosunków gospodarczych polsko-sowieckich, i delegata Związku Izb Przemysłowo-Handlowych w New-Yorku Henryka Taubenfelda na temat stosunków gospodarczych polsko - amerykańskich. (wt)

Konkurs wynalazków na Targach Paryskich

Międzynarodowe Targi Paryskie, odbywające się w roku bieżącym w czasie od 13-go do 29-go maja, **przyjmują wzorem lat poprzednich bezpłatnie zgłoszenia nowych wynalazków.** W początkach maja zorganizowany zostanie **konkurs tych wynalazków,** podczas którego przyznane zostaną przez sąd konkursowy odznaczenia, dyplomy i nagrody pieniężne na ogólną sumę **25.000 franków francuskich.**

Zgłoszenia wynalazków powinny **być** uskutecznione do 15 marca 1939 roku. (ls).

NOTOWANIA BAWEŁNY

LIVERPOOL: Loco 5.19, luty 4.83, marzec 4.83, kwiecień 4.80, maj 4.78, czerwiec 4.70, lipiec 4.62, sierpień 4.57, wrzesień 4.51, październik 4.46, listopad 4.45, grudzień 4.45, styczeń 4.45, luty 4.45, marzec 4.46.

„Giza" 7: Loco 6.95, marzec 6.45, maj 6.69.

„Giza" 2: Marzec 6.76, maj 6.86, lipiec 6.92, wrzesień 6.92, październik 6.92, listopad 6.92, styczeń 6.92.

Egipska Sakell.: Loco 6.95.

Upper: Loco 5.90, marzec 5.76, maj 5.83, lipiec 5.88, wrzesień 5.88, październik 5.78, listopad 5.78, styczeń 5.81.

BREMA: Loco 10.03, marzec 9.33, maj 9.18, lipiec 9.12, październik 9.06, grudzień 9.08, styczeń 9.09.

ALEKSANDRIA Sakellaridis: Marzec 12.15, maj 12.30.

„Giza": Marzec 11.75, maj 11.98, lipiec 12.16, listopad 12.19, styczeń 12.27.

Ashmouni: Luty 9.88, kwiecień 9.92 czerwiec 9.97, październik 9.84.

Sprzedaż wyrobów tytuniowych tylko za specjalnym zezwoleniem

Urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych informuje nas, że **z dniem 1 marca r. b.** wchodzą w życie nowe przepisy, dotyczące **sprzedaży wyrobów tytuniowych.** Od tego terminu, sprzedażą **zajmować się mogą wyłącznie ci właściciele sklepów, którzy mają zawarte umowy z dyrekcją Polskiego Monopolu Tytoniowego.**

Osoby, które po dniu 1 marca będą uprawiały handel wyrobami tytoniowymi, nie mając odpowiedniego uprawnienia, **podlegać będą karze do 3000 złotych** Urzędnicy kontroli skarbowej już od 1 marca **będą kontrolować zakłady handlowe i spisywać protokóły karne.** — W związku z tym, osoby, które dotychczas mogły uprawiać drobną sprzedaż wyrobów tytoniowych w sklepach bez zezwoleń, **muszą ją zlikwidować i usunąć wszelkie szyldy, wywieszki, godła i napisy, z tym związane.** (i)

Rośnie liczba ścigaczy na morzach

Dziś w szalonym wyścigu zbrojeń na lądzie i morzu każde państwo morskie wkłada wielki wysiłek organizacyjny i finansowy w odbudowe floty. Nową Turcję cechuje wielka dbałość o rozwój swej siły zbrojnej na morzu, bowiem przeżycia wojny światowej nauczyły ją wiele. W skład floty tureckiej wchodzą obecnie: 1 zmodernizowany krążownik (23 tysiące ton). 4 nowoczesne kontrtorpedowce, 5 okretów podwodnych, 3 ścigacze torpedowe oraz z jednostek starszych: 2 krażowniki, 3 torpedowce i 3 trawlery. W budowie znajdują się: 2 krążowniki po 8 tysięcy ton, 4 kontrtorpedowce po 1.400 ton, 4 okręty podwodne, 5 ścigaczy torpedowych i 4 stawiacze min. Widzimy więc, że liczba kontrtorpedowców, okrętów podwodnych i ścigaczy jest pokaźna.

Tak jak Turcja ścigacze swe przeznacza do nieustannego patrolowania cieśniny Dardanelskiej, Polska przy pomocy 24-ch najnowszego typu ścigaczy torpedowych zapewni sobie swobodną komunikację z oceanem wrazie zbrojnego konfliktu.

Dział oficjalny ŁOZPN

Komunikat WG i D № 5 z dnia 22 lutego 1939 r.

Weryfikuje się następujące zawody o mistrzostwo rezerw kl. „B" na rok 1938/39.

GRUPA ŁÓDZKA:

2.10.1938 r.: Sokół Ł. II — Sokół Al. II — 5:1 i 2 pkt. dla Sokoła, Łódź.

9.10.1938 r.: Sokół Al. II — Widzew II — 3:0 walcower i 2 pkt. dla Sokoła.

Bar Kochba — Hakoah — 3:0 walcower i 2 pkt. dla Bar Kochby.

16.10.1938 r.: Sokół Ł. II — Makabi II — 3:3 i po 1 pkt. dla obudrużyn.

23.10.1938 r.: Sokół Ł. II — Hakoah II — 11:0 i 2 pkt. dla Sokoła.

30.10.1938 r.: Widzew II — Makabi II — 12:0 i 2 pkt. dla Widzewa.

Sokół Ł. II — Bar Kochba II — 8:1 i 2 pkt. dla Sokoła.

GRUPA PABIANICKA.

2.10.1938 r.: Makabi Pab. II — K.E. II — 0:9 i 2 pkt. dla K. E.

Rudzki K. S. II — Huragan II — 3:0 i 2 pkt. dla Rudzkiego K.S.

9.10.1938 r.: Rudzki K.S. II — Makabi Pab. II — 0:3 walcower i 2 pkt. dla Makabi.

Rudzki K.S. II — Huragan II — obustronny walcower.

16.10.1938 r.: K. E. II — Huragan II — 7:1 i 2 pkt. dla K. E.

23.10.1938 r.: K. E. — Makabi — 3:0 walcower i 2 pkt. dla K. E.

Ukarani przez starostwo grodzkie

W bramie domu przy ul. Sienkiewicza 25, ujęty został z łomem i wytrychami **Henryk Danke,** złodziej, który czynił wywiady przed kradzieżą.

Wczoraj został Danke ukarany przez referat karny starostwa grodzkiego aresztem **na 3 miesiące.**

**

Antoni Borowiak, pensjonariusz domu noclegowego przy ul. Cmentarnej, wszczął awanturę z współlokatorami, a gdy go prowadzący zakład zakonnicy usiłowali uspokoić i ich zaatakował.

W rezultacie Borowiak **wybił szyby i zbiegł.** Zatrzymała go policja.

Sąd starościński skazał **go na 10 dni aresztu.**

*

Za handel w godzinach zakazanych skazani zostali wczoraj przez referat karny starostwa grodzkiego: **Hersz Hendeles i Srul Erbild po 100 zł. grzywny.** (!)

PODZIĘKOWANIE.

Komenda O.P.L. Bloku 803, Dzielnicy VIII, tą drogą dziękuje uprzejmie wszystkim tym, którzy przyczynili się do uświetnienia pierwszej zabawy, urządzonej staraniem O.P.L. Bloku 803, a w szczególności zarządowi m. Łodzi oraz wszystkim tym, którzy przyszli z wydajną pomocą komendzie O.P.L. Bloku 803.

Wydawnictwo „REPUBLIKA"
Sp. z ogr. odp.
Administracja w Warszawie
ul. Wierzbowa 11, tel. 310-19

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi niniejszym ogłasza, że zgodnie z § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 51/24 poz. 522) i stosownie do § 51 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1932 roku (Dz. U. R. P. nr. 11/33 poz 77) Preliminarz Budżetowy Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok adm. 1939/40 obejmujący administrację, szpitale, zakłady opiekuńcze i przedsiębiorstwa komunalne, wyłożony zostanie do publicznej wiadomości na przeciąg 7 dni, licząc od dnia 24 lutego 1939 roku, tj. na czas do dnia 3 marca 1939 roku włącznie, w sali Głównej Kasy Miejskiej, okienko Nr. 19, Plac Wolności Nr. 14, w podwórzu, gdzie może być przeglądany przez płatników danin komunalnych, celem wnoszenia spostrzeżeń i zarzutów, codziennie w godzinach od 8 do 15.

Łódź, dnia 23 lutego 1939 r.

Tymczasowy Prezydent Miasta
(—) MIKOŁAJ GODLEWSKI.

OGŁOSZENIE.

PRZEWODNICZĄCY WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU ROZJEMCZEGO do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich w Łodzi i na podstawie art. 76 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24. X. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5/36 poz. 59) oraz § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministrów Sprawiedliwości, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 24. IV. 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40/36 poz. 300) podaje do wiadomości, iż postanowieniem swym z dnia 6 lutego 1939 r. zwolnił Stanisława SALSKIEGO, zam. w Rzgowie z obowiązków nadzorcy nad majątkiem CHROPY powiatu łęczyckiego, własność Leontyny Marii RUSZKOWSKIEJ, mianując jednocześnie nad wyżej wymienionym majątkiem nadzorcę Eugeniusza KLOSSEGO, zamieszkałego w Łodzi przy ul. Radwańskiej Nr. 16.

Przewodniczący: (—) JERZY DOKONT.

Do akt Nr. III Km. 272/39

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rewiru 3-go Ludwik Hollas, zamieszkały w Łodzi, przy ulicy Al. 1-go Maja 17, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 27 lutego 1939 r. od godziny 12 w Łodzi przy ulicy Kilińskiego 113 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: pianina czarnego, biblioteki, jasno dębowej, biurka, kredensu, stołu i 6-ciu krzeseł wyściełanych, oszacowanych na łączną sumę zł. 700, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia — lutego 1939 r.

Komornik (—) LUDWIK HOLLAS.

Sprawa Banku Handlowego p-ko R. Brodzkiej.

Do akt Nr. III Km. 1562/38

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rewiru 3-go Ludwik Hollas, zamieszkały w Łodzi, przy ulicy Al. 1-go Maja 17, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 27 lutego 1939 r. od godziny 12 w Łodzi przy ulicy Sienkiewicza 63 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: dwóch szaf, lustra, biurka, umywalki, 2 otoman, kredensu, zegara, szafki dębowej, pomocnika kredensu, stołu jasnego, 12 krzeseł, maszyny do szycia i biblioteki, oszacowanych na łączną sumę zł. 700, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia — lutego 1939 r.

Komornik (—) LUDWIK HOLLAS.

Sprawa S. Pilicera p-ko L. Tahlerowi.

Do akt Nr. XIII Km. 1183/38.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rewiru 13-go Marian Lipiński, zamieszkały w Łodzi, przy ulicy Andrzeja nr. 11, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 8 marca 1939 r. od godziny 11 w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 121 i Stockiej 3 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: urządzenia sklepowego i książek różnych w języku polskim i niemieckim oraz mebli i pianina, oszacowanych na łączną sumę zł. 4.663, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu, sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 11 lutego 1939 r.

Komornik (—) MIARIAN LIPIŃSKI.

Sprawa firmy „Haga" p-ko Waldemarowi Glückowi.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi poszukuje lokalu na aptekę o ogólnej powierzchni użytkowej łącznie z piwnicami około 800 mtr.².

Potrzebny lokal na aptekę powinien być położony w północno - zachodniej części miasta, a mianowicie od ul. Andrzeja do 11-go Listopada i od ul. Piotrkowskiej do toru kolejowego.

Zawiadomienie o gotowości odnajęcia lokalu na aptekę należy zgłaszać do Wydziału Administracyjno - Gospodarczego Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 225, pokój Nr. 10.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24 i 600-62; dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika": 68-148 i 600-62.

PRENUMERATA „REPUBLIKI"
w Łodzi zł. 4.—, za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, „Republika" i „Express" w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I. konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie I — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.—. Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

REDAKTORZY tekstu redakcyjnego: na str. 1, 2, 3, 4 i 11 — Antoni Weiss, na str. 5, 6 i 7 — Bolesław Rawicz, na str. 8 i 9 — Szymon Glück, na str. 10 — Mateusz Rosner. Redaktor Dodatku Literacko-Naukowego oraz pozostałych stron „Republiki" — Władysław Polak. Redaktor dodatku „Panorama" — Edmund Bartoszek. Odpowiedzialny za ogłoszenia i reklamy — Konstanty Łosiew. Wszyscy zamieszkali w Łodzi.
WYDAWCA: Wydawnictwo „Republika" Sp. z ogr. odp. — Odbito w drukarni własnej, Łódź, ul. Piotrkowska 49.